

II. Activitats acadèmiques i institucionals

FOTOGRAFIA 1. Carles Boix, membre de l'IEC, pronunciant el discurs patriòtic al pati de la Casa de Convalescència.

1. Selecció d'activitats ordenades cronològicament

11 de setembre de 2017

L'IEC celebra la Diada Nacional de Catalunya

El pati de la Casa de Convalescència va ser l'escenari de la celebració de l'Onze de Setembre amb una jornada de portes obertes a l'Institut. Els actes van consistir en la tradicional conferència commemorativa, a càrrec de Carles Boix, titulada «Catalunya, subjecte sobirà, a la recerca de garanties polítiques: el referèndum de l'1 d'octubre»; el cant d'*Els segadors* acompanyat de la companyia Xuriach; l'ofrena floral a Rafael Casanova, i visites guiades a les dependències de l'IEC (fotografia 1).

28 de setembre de 2017

Dia Internacional de la Traducció

L'IEC i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) coordinaren per sisè any consecutiu un acte per a fer visible la tasca del traductor, que tingué lloc al jardí Mercè Rodoreda i en què diversos autors van llegir en veu alta fragments de traduccions en català. S'hi van sentir fragments d'*El país de les pells*, de Jules Verne; de *l'Odissea*, d'Homer; dels *Sonets*, de Luís de Camões, entre d'altres. L'acte es va cloure amb la lectura de fragments de traduccions en homenatge als membres de l'SF de l'IEC poetes i traductors del grec, antic o modern, a càrrec de Mariàngela Vilallonga.

6 d'octubre de 2017

La presidenta de la Societat Catalana de Tecnologia de l'IEC inaugura el curs acadèmic de la Universitat d'Andorra

Núria Salán, presidenta de l'SCT, fou convidada per la UdA a participar en la inauguració del curs 2017-2018, al Centre Cultural i de Congressos Lauredià de Sant Julià de Lòria, on anà acompanyada pel president de l'IEC. Hi pronuncià la conferència inaugural, titulada «Dones, ciència i tecnologia: una carrera de fons», en què parlà de la poca visibilitat de la dona en l'àmbit tecnològic, sota la presidència del cap del Govern d'Andorra, Antoni Martí, juntament amb el rector de la UdA, Miquel Nicolau.

9-11 d'octubre de 2017

Music Criticism 1950-2000

Aquest congrés internacional va tenir lloc a l'IEC i es dedicà a analitzar la crítica musical durant la segona meitat del segle XX, fent un èmfasi especial en la relació entre la crítica musical i els canvis socials, polítics i econòmics d'aquest període. L'obertura va ser a càrrec de Jordi Ballester, president de l'FCMUS; de Massimiliano Sala, vicepresident del Centro Studi Opera Omnia Luigi Boccherini, i de Joandomènec Ros, president de l'IEC. El comitè acadèmic el formaven Jordi Ballester, Teresa Cascudo (Universitat de La Rioja), Germán Gan Quesada (UAB), Roberto Illiano (Centro Studi Opera Omnia Luigi Boccherini), Massimiliano Locanto (Universitat de Salern), Gemma Pérez Zalduondo (Universitat de Granada), Luca Lévi Sala (Universitat de Nova York) i Massimiliano Sala (Centro Studi Opera Omnia Luigi Boccherini).

17 d'octubre de 2017

Inauguració del curs de l'IEC 2017-2018

Convidat pel president de l'IEC, el conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Lluís Puig, va presidir la cerimònia d'inauguració del curs i hi va pronunciar el parlament de cloenda, en què va destacar l'aportació que l'Institut farà, en el futur país, a la cultura i a la llengua catalana. El president de l'IEC es va referir a la situació que Catalunya estava vivint i va mostrar rebuig davant la detenció dels presidents de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i d'Òmnium Cultural, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, respectivament. Pere J. Quetglas, membre de la Secció Filològica de l'IEC, va dictar la lliçó inaugural «La literatura furtiva», i es va fer entrega de les insígnies als nous membres numeraris. L'acte es va reduir amb motiu dels esdeveniments polítics que portaren a la convocatòria d'una concentració a Barcelona en rebuig de les detencions dels líders de l'ANC i d'Òmnium, que estava convocada el mateix vespre del dia de la sessió (fotografia 2).

FOTOGRAFIA 2. Pere J. Quetglas impartint la lliçó inaugural del curs, sota la presidència del conseller de Cultura, Lluís Puig, i l'Equip de Govern de l'IEC.

19-21 d'octubre de 2017

Josep Puig i Cadafalch, arquitecte de Catalunya

En els actes organitzats amb motiu de l'Any Puig i Cadafalch 2017, l'IEC va acollir la primera jornada d'aquest congrés que es va dur a terme en diferents seus de Barcelona i Mataró, i que fou organitzat juntament amb l'Ajuntament de Mataró, la UB i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. S'hi presentaren les recerques inèdites tant d'investigadors consolidats com dels joves que s'inicien en la recerca, així com les investigacions desenvolupades en un context internacional, les relacionades amb Puig i Cadafalch d'una manera directa, i els treballs sobre personatges o fets que puguin ajudar a entendre'n la dimensió internacional. L'obertura va ser a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'IEC; Elsa Ibar, sub-directora general del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic i Paleontològic de la Generalitat de Catalunya; Núria Moreno, regidora d'Urbanisme, Desenvolupament Econòmic i Cultura de l'Ajuntament de Mataró; Xavier Roigé, vicerector de Doctorat i Promoció de la Recerca de la UB, i Xavier Barral, membre de l'IEC i president del congrés. L'IEC es va sumar a l'homenatge perquè Puig i Cadafalch en fou membre fundador (1907) i president (del 1915 al 1956, rotativament; entre el 1942 i el 1950 de manera continuada).

FOTOGRAFIA 3. En la primera sessió del cicle, d'esquerra a dreta: Michele Chiaruzzi, director del Centre de Recerca de Relacions Internacionals de la Universitat de San Marino; Martina Camiade, delegada de l'IEC a Perpinyà; Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Josep Dallerès, president de la Comissió Nacional Andorrana per la UNESCO.

25 d'octubre de 2017

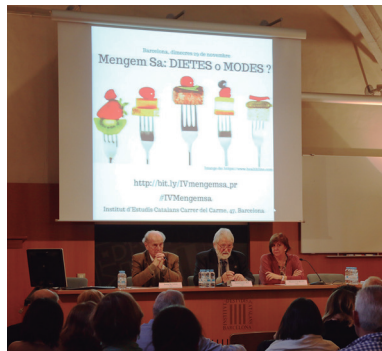
La guanyadora del Premi Ramon Margalef d'Ecologia 2017, a l'IEC

Sandra Díaz, guardonada del 2017, assistí a l'IEC l'endemà de la cerimònia de lliurament del premi a la Generalitat per participar en una trobada amb els estudiants de batxillerat de la Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Catalunya (XESC). És la tretzena edició d'aquest guardó, el més important que atorga la Generalitat de Catalunya, juntament amb el Premi Internacional Catalunya, i que es lliura en memòria del professor Ramon Margalef, que va ser membre de l'IEC i és considerat un dels màxims exponents de l'ecologia a escala mundial. Joandomènec Ros és el president del jurat que atorga el premi.

26 d'octubre de 2017 - 22 de febrer de 2018

Microestats europeus: cooperació i diplomàcia

La seu de l'IEC va acollir un cicle de conferències organitzat per la Delegació de l'IEC a Perpinyà, dirigida per Martina Camiade, juntament amb Transfrontier Euro-Institut Network, la Universitat de Perpinyà, la Universitat d'Estrasburg i Dyname, per abordar qüestions com l'actitud dels microestats envers Europa, el rol que tenen en el si de la integració europea, les estratègies que fan servir per a salvaguardar la integritat, o les funcions que desenvolupen en els escenaris europeus i internacionals. En la darrera sessió, el politòleg i director en recerques polítiques Wilfried Marxer va parlar del cas de Liechtenstein, amb la ponència «La definició de la política en un sistema de govern complex: la política estrangera de Liechtenstein, entre cooperació regional, europeïtzació i globalització», i Robert Botteghi, de l'Institut Nacional de les Ciències Aplicades de França, va pronunciar la conferència «El Vaticà: una dimensió micro universalment aplicable». En les jornades anteriors es van analitzar els exemples de Luxemburg, Andorra, Malta, San Marino i Mònaco (fotografia 3).

FOTOGRAFIA 4. En la jornada *Mengem sa?*, del cicle *Els aliments*, d'esquerra a dreta: Josep M. Vives, president de la ICEA; Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Montserrat Rivero, presidenta de l'ACCA.

27 i 28 d'octubre de 2017

Tercera Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra

L'IEC va coorganitzar la Tercera Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra, que va tractar sobre els sentiments, les experiències i les percepcions relacionades amb la llengua catalana. La jornada va partir del principi que les persones presten una atenció especial i una estimació prioritària a allò que consideren propi. La van inaugurar Joandomènec Ros, president de l'IEC; Jaume Casals, rector de la UPF, i Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística. Carme Junyent, de la UB, va pronunciar la conferència inaugural «La llengua, signe d'identitat transmissible i acumulable». La segona sessió de la jornada es traslladà a la UPF, on es van fer diverses conferències i debats.

27-29 d'octubre de 2017

II Trobada de la Societat Catalana de Matemàtiques i la Societat Matemàtica d'Edimburg

L'esdeveniment tingué lloc al Centre Internacional de Ciències Matemàtiques d'Edimburg, al Regne Unit, i hi van participar més de cent matemàtics d'ambdues societats repartits en vuit sessions temàtiques: àlgebra i aplicacions, equacions diferencials i aplicacions, geometria teòrica de grups, geometria i física, matemàtica industrial, àlgebra d'operadors, estocàstica i topologia. Les conferències plenàries van ser a càrrec de Pere Ara (UAB), Marta Casanellas (UPC), Natàlia Castellana (UAB), Desmond Higham (Universitat de Strathclyde), Xiaoyu Luo (Universitat de Glasgow) i Stefaan Vaes (Universitat Catòlica de Lovaina). També dedicaren una sessió de pòsters oberta a matemàtics d'arreu i un taller dirigit a estudiants de doctorat i investigadors novells.

Octubre del 2017 - març del 2018

Cicle interacadèmic *Els aliments*

El Consell Interacadèmic de Catalunya inaugura cada any el curs en una de les acadèmies que en formen part i l'acadèmia amfitriona proposa un tema per a debatre en un cicle conjunt. L'IEC proposà, en el seu torn, un cicle sobre el tema «Els aliments», l'objectiu del qual ha estat tractar-ne la producció i el consum des de diferents àrees del coneixement, d'una manera transversal i multidisciplinària. Les acadèmies han dut a terme conferències com «Territori i alimentació a la història: una relació complexa», de Jordi Maluquer (RABLB) i «Un gastroviatge per l'enopaisatge», de Josep Bujan (ACGN); jornades com *Menjar amb por? Trencant mites i Mengem sa? Dietes o modes?*, de l'ACCA i la ICEA; taules rodones, com *Nous aliments, probiòtics i prebiòtics*, de la RAED, i sessions com «Aliments, microbiota i salut», impartida per Francesc Guarner i Bonaventura Clotet (RAMC). Al final van organitzar una sessió de cloenda conjunta a l'IEC amb una ponència titulada «El frau més gran de la història. Les conseqüències de l'agricultura per a la humanitat i per al medi ambient», a càrrec del president de l'IEC, Joandomènec Ros, que és catedràtic emèrit d'ecologia de la UB (fotografia 4).

Novembre del 2017 - maig del 2018

26è cicle de conferències de l'SCF

La Societat Catalana de Física organitza cada any el cicle *Física oberta*, format per set conferències. Al llarg de totes les edicions, s'han recorregut les diferents especialitats de la física i s'han celebrat les commemoracions i efemèrides de l'any. Enguany, el cicle s'ha fet ressò de la commemoració de l'Any Feynman amb una conferència del membre de l'IEC Rolf Tarrach, i també del Dia Internacional de la Llum, amb la jornada *Commemoració de l'aniversari de la primera emissió de llum làser, obtinguda per Theodore H. Maiman*, organitzada juntament amb l'Academia Europaea, que inclogué la conferència «La llum: la gran eina per a la ciència i la tecnologia», de Ramon Vilaseca (UPF). També destaquen la conferència inaugural, que enguany es titulà «Més enllà de Pròxima b» i va ser a càrrec de Guillem Anglada (Universitat de Londres), i la conferència «Ones gravitatòries: l'alba d'una nova era», dedicada al Premi Nobel de Física 2017, atorgat a Barry C. Barish, Kip S. Thorne i Rainer Weiss, que impartí José M. Martín Senovilla (Universitat del País Basc).

10-19 de novembre de 2017

22a Setmana de la Ciència de Catalunya (SC'17)

Organitzada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRi), l'SC'17 aplegà centenars d'actes de divulgació del coneixement científic i tecnològic arreu de Catalunya. L'IEC hi va col·laborar i va acollir a la seva seu l'acte inaugural, que inclogué una conferència de Miquel Puig, economista i director general del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya, titulada «Paradoxes turístiques», i una taula rodona, *El model de turisme a la Catalunya del segle XXI*, en la qual participaren científics, professionals del sector, economistes i periodistes. Presidiren l'acte Joandomènec Ros, president de l'IEC; Antoni Esteve, president de l'FCRi, i Francesc Subirada, director general de Recerca de la Generalitat de Catalunya. Dins d'aquesta activitat es va promoure el Concurs de Cartells, que s'exposà al pati de la Casa de Convalescència (vegeu l'apartat 3 d'aquest capítol, dedicat a les exposicions).

17 de novembre de 2017

Dia de la UNESCO a l'IEC

La UNESCO va commemorar el seu dia a l'IEC, dins dels actes programats de la Setmana de la UNESCO amb el lema «La UNESCO, un anhel de pau ferm i constant», en un acte en què van intervenir Joandomènec Ros, president de l'IEC; Pere Fullana, director de la Càtedra UNESCO de Cicle de Vida i Canvi Climàtic (UPF); Joan A. Argenter, director de la Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural (IEC), i Martí Boada, consultor del programa de la UNESCO «Home i biosfera» (París). L'esdeveniment va incloure dues actuacions musicals: una dels alumnes del Mètode Suzuki, dirigida per la professora Akiko Oi, de l'Associació UNESCO El Masnou, i l'altra del duet Vent entre Cordes, format per Juan Antonio Guerra, baix elèctric, i Irene Sansalvadó, flauta travessera, de l'Associació UNESCO de l'Hospitalet de Llobregat (fotografia 5).

FOTOGRAFIA 5. D'esquerra a dreta: Imma Casals, representant del Grup de Biblioteques Catalanes Associades a la UNESCO; M. Dolors Reig, presidenta de la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO; Joandomènec Ros, president de l'IEC; Joan A. Argenter, director de la Càtedra, i Pilar Ferràs, representant de la Xarxa Escoles Associades UNESCO Catalunya.

FOTOGRAFIA 6. D'esquerra a dreta: Jaume Sobrequés i Callicó, president de l'SCEH; Joandomènec Ros, president de l'IEC; Joaquim Nadal, membre de la junta de l'SCEH, i Josep Lluís Martín i Berbois, autor del llibre.

21 de novembre de 2017

XIV Jornada CREAM-SCB-ICHN: «Les invasions biològiques: punt de trobada entre recerca i gestió»

És una activitat organitzada pel Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), la Societat Catalana de Biologia (SCB) i la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya (Pla Anual de Transferència Tecnològica), en què investigadors i gestors mediambientals interessats en les invasions biològiques van debatre com es pot integrar la recerca i la gestió per abordar millor el problema. El programa va incloure vuit ponències i una taula rodona titulada «Invasions biològiques: sinergies i discrepàncies entre recerca i gestió», en què van participar Carles Ibáñez (IRTA), Frederic Bartumeus (CEAB-CREAF), Ricard Casanovas (Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya), Antoni Munné (Agència Catalana de l'Aigua), Montse Vilà (EBD-CSIC), Maria Guirado (Diputació de Girona) i Joan Pino, president de la ICHN, com a moderador.

22 de novembre de 2017

Societat Catalana d'Estudis Històrics: setanta anys de compromís amb la història (1946-2016)

La Societat Catalana d'Estudis Històrics va ser creada el 1946 en la clandestinitat a causa del règim franquista; en foren promotors Ramon Aramon, que va ser secretari general de l'IEC (1942-1989); Pere Bohigas, president de la Secció Filològica (1962-1989), i Miquel Coll i Alentorn, president de la Secció Històrico-Arqueològica (1981-1989). Aquesta obra, de l'historiador Josep Lluís Martín i Berbois, que va ser editada per l'SCEH de l'IEC, correspon al número 6 de la col·lecció «D'ahir per Avui» i fou presentada per Joaquim Nadal i Farreras, membre de la junta de l'SCEH i professor de la UdG, en un acte en què també participaren Jaume Sobrequés i Callicó, president de l'SCEH; Joandomènec Ros, president de l'IEC, i l'autor del llibre (fotografia 6).

28 de novembre de 2017

Taula rodona: *Educació i marxisme a Catalunya*

La Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana i l'Associació de Mestres Rosa Sensat van dur a terme a l'IEC aquest acte amb motiu del centenari de la Revolució d'Octubre (1917). Hi van intervenir la vicepresidenta de l'SHE, M. Carme Agulló, amb la ponència «Dones mestres i militància comunista durant la República»; Josep M. Masjuan, de la UAB, que va parlar de marxisme i educació durant la transició política; Jaume Trilla, de la UB, que va oferir la ponència «Recepció de Makarenko a Catalunya», i Jaume Carbonell, pedagog, sociòleg i periodista, que va actuar de moderador.

29 de novembre de 2017

Ments, màquines i consciència

El seminari, organitzat pel Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia, va analitzar en deu sessions diferents qüestions sobre la filosofia de la ment: des d'una reflexió sobre el test de Turing i la possibilitat que una màquina pugui pensar, fins a la discussió sobre la relació entre pensament i llenguatge. Cada sessió va constar d'una presentació per part del ponent seguida d'una discussió general amb la participació dels assistents. Hi intervingueren diversos ponents: Josep Macià (UB), Marc Artiga (UV), Carlota Serrahima (UB), Manuel García-Carpintero (UB), Neus Torbisco (UPF i Graduate Institute de Ginebra), David Pineda (UdG), Olga Fernández (UAB), Núria Sara Miras (UB), Ambròs Domingo (Institut de Torredembarra) i Josep Lluís Prades (UdG).

3 de desembre de 2017 i 14 de juny de 2018

96a i 97a sessió de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

En el context de les sessions acadèmiques sobre l'estudi de la litúrgia que organitza l'SCEL, Dominique de Courcelles, membre corresponent de l'IEC i directora de recerca al Centre Nacional de la Recerca Científica de l'Escola Normal Superior de Lió, impartí la conferència «La bibliothèque du chapitre de la cathédrale Saint-Just de Narbonne», i Josep Amengual, membre corresponent de l'IEC i superior general de la Congregació de Missioners dels Sagrats Cors, pronuncià la ponència «El santoral dels bisbats de les Illes Balears a l'antiguitat tardana».

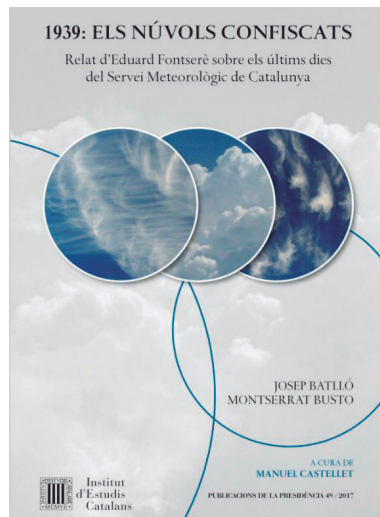
14 de desembre de 2017

XIV Jornada de la SCATERM: «La terminologia de la Gramàtica»

La SCATERM va dedicar la jornada del 2017 a escoltar els especialistes en terminologia, gramàtica, lingüística i ensenyament analitzant el lèxic gramatical des de les seves respectives disciplines d'estudi. La jornada va constar de tres ponències: Aina Labèrnia va comparar la terminologia de la GIEC amb la terminologia usada per Pompeu Fabra, Mercè Lorente va analitzar els marcs de referència que condicionen la selecció de la terminologia de la GIEC i, finalment, Anna Camps va parlar de la terminologia gramatical a l'escola. Maria Josep Cuenca va pronunciar la conferència titulada «La terminologia gramatical: de la GIEC a la GEIEC», en què va explicar la gènesi de la futura *Gramàtica essencial* de l'IEC (GEIEC) i les diferències terminològiques respecte de la GIEC. La jornada va acabar amb una taula rodona (fotografia 7).

FOTOGRAFIA 7. D'esquerra a dreta: Judit Feliu, vicepresidenta de la SCATERM; Mila Segarra, vicepresidenta de la Secció Filològica, i Miquel-Àngel Sánchez i Ferriz, president de la SCATERM, en l'obertura de la Jornada.

FOTOGRAFIA 8. Coberta del llibre.

18 i 19 de gener de 2018

Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en Honor de Carles Miralles

Organitzades per l'SCEC i la UB, les jornades serviren per a fer ressò del prestigi i del mestratge de Carles Miralles (1944-2015), catedràtic de filologia grega i membre de l'IEC, en el tercer aniversari de la seva mort. S'hi aplegaren especialistes d'arreu, com ara Jaume Pòrtulas, Pierre Judet de la Combe, Catherine Darbo-Peschanski, Stella Georgoudi, Francesca Mestre, Giulia Sissa, Marc Mayer, Consuelo Ruiz Montero, Renzo Tosi, Ezio Pellizer, Esteban Calderón, Carlos García Gual, Enrico Medda, Vittorio Citti o Isabel Rodà, entre d'altres, que repassaren els diversos temes que Carles Miralles havia estudiat i treballat: poesia èpica, poesia lírica, tragèdia, novel·la antiga, antropologia i tradició clàssica lligada a la literatura catalana.

29 de gener de 2018

1939: els núvols confiscats

Amb el subtítol *Relat d'Eduard Fontserè sobre els últims dies del Servei Meteorològic de Catalunya*, aquest llibre narra els darrers dies de gener del 1939, quan les tropes franquistes van entrar a Catalunya i van clausurar el Servei Meteorològic de Catalunya, dirigit per Eduard Fontserè (membre de l'IEC entre el 1921 i el 1970). Van ser confiscats els més de mil cinc-cents clixés de la nefologia catalana, propietat de la Fundació Concepció Rabell i Cibils, creada per Rafael Patxot. L'obra es va presentar en un acte a l'IEC amb la presència dels autors del llibre, Josep Batlló, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, i Montserrat Busto, del Servei Meteorològic de Catalunya, juntament amb el president de l'IEC, Joandomènec Ros, i el director del Servei, Oriol Puig (fotografia 8).

29 i 30 de gener de 2018

X Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans

L'IEC ha estat la seu de la desena edició de la trobada que cada dos anys organitza la Societat Catalana de Química per a promoure la comunicació entre els joves investigadors que treballen en les diferents disciplines de la química arreu dels Països Catalans. El professor Miquel Pericàs (ICIQ) i els membres de l'IEC Joan Grimalt (IDAEA-CSIC) i Jordi Llorca (INTE-UPC) pronunciaren les tres conferències plenàries, i la taula rodona versà sobre les sortides professionals després del doctorat, amb representants de l'àmbit empresarial químic a Catalunya. La trobada contingué vuit simposis diferents en què participaren aproximadament cent estudiants. La cloenda inclogué el lliurament de premis a les millors comunicacions de cada simposi.

7 de febrer de 2018

Lliurament del XV Premi Catalunya d'Economia

La Societat Catalana d'Economia de l'IEC, amb el suport de l'Obra Social «La Caixa», atorga aquest premi, de caràcter biennal i inclòs en el *Cartell de premis i borses d'estudi* de l'IEC (vegeu el capítol 8, dedicat als Premis Sant Jordi). El guardó, que reconeix i estimula els esforços per a una investigació de qualitat, va recaure en José García Montalvo, professor de la UPF, per l'obra *Política de precios públicos y eficacia del sistema de becas en Catalunya*, publicada pel Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya. L'acte tingué lloc al Palau Macaya de Barcelona, i el va presidir Josep Enric Llebot, secretari general de l'IEC, acompanyat per Antoni Montserrat i Joan Ramon Rovira, secretari i vicepresident de l'SCE, respectivament; Higin Clotas, de la Fundació Bancària «La Caixa», i Arcadi Navarro, secretari d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya. El guardonat hi pronuncià la conferència «Polítiques públiques i investigació econòmica».

9 de febrer de 2018

Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència, a l'IEC

L'any 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar l'11 de febrer com el Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència. L'objectiu és aconseguir l'accés i la participació plena i equitativa de les dones i les nenes en la ciència, la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones i les nenes. En aquest sentit, l'IEC va programar dues activitats per contribuir a posar fi a la bretxa de gènere existent en el món científic. D'una banda, la Societat Catalana de Matemàtiques i el BGSMath van organitzar diferents tallers matemàtics i, de l'altra, la Secció d'Estudiants de la Societat Catalana de Biologia va dur a terme la jornada científica *Noies al lab!*, per inculcar a les nenes un interès més gran per les carreres científiques i tecnològiques d'una manera divertida i participativa.

FOTOGRAFIA 9. En el Congrés d'Energia, d'esquerra a dreta: Núria Salán, presidenta de la Societat Catalana de Tecnologia; Joaquim Corominas, president de l'Associació Congrés d'Energia; Pere Palacín, director general d'Energia de la Generalitat de Catalunya, i Santiago Riera, membre de l'SHA.

13-14 de febrer i 19 de maig de 2018

El Congrés d'Energia de Catalunya (CoEnerCat) i el Dia Mundial de la Metrologia

La Societat Catalana de Tecnologia va dur a terme dos actes singulars: la 5a edició de CoEnerCat, que enguany es va celebrar a la seu de l'IEC i té per objectiu aportar informació per a conèixer l'àmbit energètic i poder prendre decisions amb base tècnica, ambiental i econòmica, i la celebració del Dia Mundial de la Metrologia, que tingué lloc al campus de la UPC a Vilanova i la Geltrú i es va denominar *El sistema internacional d'unitats (SI). Evolució constant*. Aquestes activitats han contribuït a donar visibilitat a l'SCT i a potenciar la seva finalitat principal de divulgació de la tecnologia en tots els àmbits de la societat catalana (fotografia 9).

FOTOGRAFIA 10. Programa del cicle.

15 de febrer de 2018

I Jornada d'Estudis Víctor Ferro Pomà

Aquesta primera trobada, promoguda per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics de l'IEC, en homenatge a la figura i l'obra de Víctor Ferro Pomà (1936-2007), va tenir lloc a la seu de l'IEC amb el títol «El dret públic català». Les intervencions es van distribuir en sis ponències i dues taules rodones, en què diversos experts tractaren sobre el dret públic català, des de l'època medieval, passant pel segle XVIII, fins al moment actual. La jornada va rebre el suport de la Diputació de Barcelona, la Reial Acadèmia de Bones Lletres i el Col·lectiu Maspons i Anglasell. La inauguració va ser a càrrec del president de la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat de Catalunya, Albert Lamarca, i del president de l'SCEJ, Josep Cruanyes, i entre els ponents hi hagué Tomàs de Montagut (IEC-UPF), Sixto Sánchez-Lauro (Universitat de Càceres), Josep Capdeferro (UPF), Xavier Forcadell (URV), Ferran Armengol (UB) i Àlex Bas (UB).

27 de febrer de 2018

Cinc-cents anys de la Reforma protestant

La Secció de Filosofia i Ciències Socials, juntament amb l'Arquebisbat de Barcelona i l'Església evangèlica alemanya, organitzaren l'última sessió de la commemoració dels cinc-cents anys de la Reforma protestant. L'acte s'estructurà en dues ponències de dos membres de l'IEC seguides d'un col·loqui entre els assistents. Pere Lluís Font pronuncià la ponència «La dimensió cultural de la Reforma» i Salvador Giner, «La legitimació luterana del poder». La presentació va ser a càrrec de Maria Corominas, presidenta de l'SFCS.

Febrer-març del 2018

Les obres mestres del romànic català

Aquest 32è cicle de conferències, organitzat per Amics de l'Art Romànic de l'IEC, fou dedicat a la commemoració dels quaranta anys de la societat. Les diverses ponències serviren per a donar una visió panoràmica de les arts del romànic català i tractar els edificis que recentment han estat revisats des de noves perspectives historiogràfiques: «No tan lombarda. Òptiques canviants sobre la catedral de la Seu d'Urgell», de Gerardo Boto Varela (UdG); «La façana de Ripoll o la utilització politicoreligiosa de l'art medieval (segles XII-XXI)», de Xavier Barral (Universitat de Rennes i IEC); «Una aturada als Pirineus: Sant Climent de Taüll», de Milagros Guardia (UB); «La Seu romànica de Girona: la resurrecció d'un monument oblidat», de Marc Sureda (Museu Episcopal de Vic), i «La història historiada d'un paradigma arquitectònic: Sant Vicenç de Cardona», de Francesca Español (presidenta d'AAR) (fotografia 10).

5 de març de 2018

Presentació de l'Indicador d'Igualtat de Gènere de Catalunya 2017

La Societat Catalana d'Economia ha dedicat l'activitat principal a debatre sobre el paper de la dona en la societat actual. Carme Poveda, membre de l'SCE i directora d'Anàlisi Econòmica de la Cambra de Comerç de Barcelona, va presentar l'Indicador, una eina que pretén donar una visió global de la situació de les dones en diferents àmbits, com la formació i el mercat de treball. Aquest indicador és l'únic que existeix per a l'àmbit català i en aquesta nova edició incorpora sis indicadors nous i un bloc nou dedicat al sector de les TIC i l'R+D. Una de les conclusions que se'n poden extreure és que en el mercat laboral hi ha més dones ocupades amb estudis superiors que homes amb la mateixa titulació i que la desigualtat més gran s'observa en el bloc de l'apoderament (empresa, política, institucions i càtedres) i en el sector de les TIC. En aquesta línia, la mateixa Carme Poveda, juntament amb Lluïsa Moltó, catedràtica de la UV, van presentar l'obra *Gènere, desenvolupament i globalització*, de Lourdes Beneria, catedràtica de la Universitat Cornell i membre de la Junta de l'SCE (fotografia 11).

FOTOGRAFIA 11. Carme Poveda, directora d'Anàlisi Econòmica de la Cambra de Comerç de Barcelona, en la seva intervenció, acompanyada pel president de l'SCE, Eduard Arruga.

7, 14 i 15 de març de 2018

Educació i mitjans de comunicació. Entre l'escola i les pantalles

La Societat Catalana de Pedagogia organitzà un debat i un seminari de dos dies per a tractar els efectes que els mitjans de comunicació, la incorporació dels telèfons intel·ligents i l'accés a les xarxes socials han produït entre els joves en els darrers deu anys, amb la finalitat de conèixer i comprendre què veuen, viuen i diuen. El debat inaugural, titulat «Una altra vida a la xarxa», s'adreçà a mestres del darrer cicle d'educació primària i professors de secundària. La taula rodona va comptar amb la participació de Núria de José, del Col·legi de Periodistes de Catalunya; Íngrid Guardiola, productora cultural; Dolors Reig, psicòloga social, i professors representants de col·legis i instituts amb experiències en curs. En el seminari de dos dies participaren Xavier Breil, docent; Jordi Bernabeu, psicòleg social; Francesc Deó i Mònica Terribas, periodistes i comunicadors; Jaume Cela, mestre i director escolar; Toni Hervás, periodista; Maria José Masanet, professora de la UPF, i representants de l'Escola Solc, l'Institut Martí Franquès, l'Institut Consell de Cent i el Consell Audiovisual de Catalunya.

FOTOGRAFIA 12. D'esquerra a dreta: Joaquim Montclús, president de l'Associació Cultural del Matarranya; Josep Maria Salsench, alcalde de Calaceit, i Joandomènec Ros, president de l'IEC.

10 de març de 2018

L'IEC i l'Associació Cultural del Matarranya

El teatre La Germandat de Calaceit va ser el lloc de signatura del conveni de col·laboració entre l'IEC i l'Associació Cultural del Matarranya, i de la presentació de la monografia *El jaciment de Sant Antoni de Calaceit i el poblament ibèric de les comarques del Matarranya i la Terra Alta*, un poblat ibèric emblemàtic excavat a començament del segle XX per l'IEC, sota l'impuls i la direcció de Pere Bosch Gimpera. En l'acte intervingueren Joandomènec Ros, president de l'IEC; Josep Maria Salsench, alcalde de Calaceit; Joaquim Montclús, president de l'Associació Cultural del Matarranya; José Manuel Anguera, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Calaceit; Josep Manuel Rueda, director del Museu Arqueològic de Catalunya; Joan Sanmartí Grego, membre de l'IEC i catedràtic de la UB, i Rafel Jornet, autor de l'obra (fotografia 12).

14 de març de 2018

Jornada sobre el Desenvolupament Local i el Patrimoni Natural i Cultural a Catalunya

La Societat Catalana de Geografia de l'IEC i la Diputació de Barcelona dugueren a terme aquesta trobada a l'Espai Plana de l'Om de Manresa en què intervingueren experts com Rosa Serra, coordinadora de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona; Ignasi Aldomà, professor del Departament de Geografia de la UdL; Jaume Salvat, professor del Màster Erasmus Mundus d'Innovació en Enoturisme de la URV; Pere Sala, director de l'Observatori del Paisatge de la Generalitat de Catalunya, i Joan Closa, cap del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, entre d'altres. Hi hagué una àmplia participació i els textos de les ponències es publicaran a la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*.

20 de març de 2018

III Jornada d'Estudis Hebraics

La Societat Catalana d'Estudis Hebraics de l'IEC va dedicar la jornada a commemorar el centenari de la Comunitat Israelita de Barcelona i el setantè aniversari de la fundació de l'Estat d'Israel, amb dues conferències: «Aproximació a Bialik, el poeta d'Israel», de Joan Ferrer i Costa, vocal de l'SCEHB i president de l'Associació Bíblica de Catalunya, i «Judaisme a la Catalunya contemporània», per Maria Josep Estanyol, professora de filologia semítica a la UB. En acabar la sessió, Eulàlia Vernet, investigadora postdoctoral del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la UAB, va oferir una lectura de poemes de Bialik traduïts per Eduard Feliu, i el poeta i traductor israelià Itai Ron els va llegir en l'original hebreu.

4 d'abril de 2018

Niu de suport de la SOCS per a treballs de final de grau (TFG), a la UdL

La SOCS organitzà un taller de cinc hores en què deu docents experts en sociolingüística de diferents departaments i universitats catalanes (UB, UAB, UPF, UdL i URV) van atendre les preguntes dels estudiants que fan el TFG en l'àmbit de la sociolingüística. L'activitat, que va ser molt pràctica, es va estructurar en grups reduïts (tres estudiants per professor) i va incloure una xerrada final sobre el món de la recerca. Cada estudiant va proposar una pregunta relacionada amb el seu TFG (sobre teoria, metodologia, recollida o anàlisi de dades) que va conduir el debat i la reflexió dins de cada grup. L'experiència va ser valorada molt positivament tant per l'alumnat com pel professorat.

5 d'abril de 2018

Sessió científica: *Mites i llegendes sobre l'alimentació*

Aquesta sessió científica, organitzada pel Centre Català de la Nutrició de l'IEC, va servir per a tractar temes d'alimentació d'interès social que susciten dubtes sobre la veracitat o la seguretat, amb l'objectiu de resoldre creences errònies sota el guiatge d'experts en la matèria. S'hi van tractar diversos temes: «Begudes vegetals: una alternativa a la llet de vaca?», «Ecomoda en alimentació», «Edulcorants i salut», «Olis de palma i coco, i els seus efectes sobre la salut», «Noves obsessions alimentàries», «Lactis sencers *vs.* làctics descremats», «Impacte de les xarxes socials en nutrició i salut», «Dietes baixes en greix o en hidrats de carboni», «La moda de les dietes *detox*», «És sostenible la nostra alimentació», «Menjar sense gluten sense ser celíac», «Noves tendències en la lactància artificial» i «Taxes en els aliments».

FOTOGRAFIA 13. David Elvira, director del Servei Català de Salut de la Generalitat de Catalunya, acompanyat per Jordi Casanova, membre de la SECCB.

9 d'abril de 2018

«Els reptes del Sistema Nacional de Salut»

El director del Servei Català de la Salut, David Elvira, parlà a l'IEC sobre els reptes del Sistema Nacional de Salut en una conferència inclosa en el cicle que organitza la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC amb l'objectiu d'analitzar els reptes que té actualment el Sistema Nacional de Salut de Catalunya i la manera d'afrontar-los. El conferenciant va explicar que actualment hi ha un increment dels usuaris potencials i també un augment de les tècniques de diagnosi i tractament i va destacar els bons resultats que s'obtenen en àmbits com les cardiopaties i el càncer (fotografia 13).

FOTOGRAFIA 14. La Junta Directiva de l'SCC amb l'alcaldessa i el regidor de Cultura de Sueca.

19 d'abril de 2018

La Renaixença a judici

En la commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa, l'IEC i l'Ajuntament de Manresa van promoure una jornada de debat a l'IEC sobre aquest moviment cultural i de conscienciació nacionalista sorgit dins la burgesia arran de les transformacions provocades per la revolució industrial. Jaume de Puig, vicepresident de l'IEC, i Jordi Rodó, comissari de la commemoració, van presentar l'acte. Albert Balcells, membre de l'SHA, va parlar sobre la significació de les Bases de Manresa, que va definir com el primer programa teòric del catalanisme polític, i Albert Rossich, de la mateixa Secció, es va centrar en la revisió del concepte de Renaixença.

19 d'abril - 14 de juny de 2018

Frankenstein 2018: dos-cents anys en la història de la ciència

L'SCHCT va promoure un cicle de col·loquis per a commemorar el bicentenari de la publicació de *Frankenstein* (1818), examinar aquest mite cultural en relació amb la ciència de manera històrica i contextualitzada i relacionar-lo amb l'exploració polar, l'electricitat i la vida, la política de les ciències naturals, la història del cos i, més enllà del segle XIX, amb el cervell i el canvi climàtic. El cicle s'allargarà fins al final del 2018, i les tres primeres sessions van ser «The Science of Frankenstein: discoveries and controversies», impartida per Andrew Smith, de la Universitat de Sheffield (Regne Unit); «*Frankenstein on Ice: the Novel and Arctic Exploration*», a càrrec de Tim Fulford, de la Universitat De Montfort (Regne Unit), i «A Year Without a Winter: A Climate for Monsters», amb Dehlia Hannah, de la Universitat Estatal d'Arizona (Estats Units).

20 d'abril de 2018

La Societat Catalana de Comunicació de l'IEC a Sueca

La Junta de l'SCC va retre homenatge al soci d'honor Joan Fuster i Ortells (Sueca, 1922-1992) i es va sumar d'aquesta manera als actes commemoratius del 25è aniversari de la seva mort i del primer aniversari de la inauguració de l'Espai Joan Fuster. L'activitat central va ser la taula rodona *L'expressió periodística de Joan Fuster*, presentada per Nel·lo Pellisser, de la UV, i en què intervingueren Miquel de Moragas, de la UAB; Josep Gifreu, de l'IEC i la UPF, i Francesc Pérez Moragón, de l'Espai Joan Fuster. L'Ajuntament de Sueca, la Càtedra Joan Fuster de la UV i l'Espai Joan Fuster van col·laborar en l'organització de l'acte. Joan Fuster va ser membre de l'IEC des del 1978 fins a la seva mort (fotografia 14).

3 i 4 de maig de 2018

II Congrés de Biologia de l'SCB

Organitzat per les seccions d'Aqüicultura, Biofísica, Biologia del Càncer, Desenvolupament, Biologia Molecular, i Senyalització Cel·lular i Metabolisme de l'SCB, tingué lloc a l'IEC i serví per a posar en contacte investigadors de diferents àrees de recerca de Catalunya i donar una visió de la recerca biològica que s'està fent, a més de commemorar el 25è aniversari de les Jornades de la Secció de Biologia Molecular i el 30è aniversari de les Jornades de la Secció de Biologia del Desenvolupament. El primer dia es va dedicar a aqüicultura, biofísica i biologia del càncer, amb els investigadors Sonia Rey, de la Universitat de Stirling, i Joan Oca, de la UPC, com a ponents convidats, i el segon, centrat en la biologia del desenvolupament i la biologia molecular, va acollir la 4a Reunió Anual Internacional de la xarxa MetNet.

15 de maig de 2018

El *Diccionari filosòfic*, de Mario Bunge

La Presidència de l'IEC ha publicat el *Diccionari filosòfic*, la versió catalana del *Philosophical Dictionary*, de Mario Bunge, que ha estat traduït per Alfons Barceló, catedràtic de teoria econòmica a la UB. L'obra rep el suport de la Xarxa Vives d'Universitats i forma part de la col·lecció «Projecte Scriptorium», que tradueix i publica en català manuals universitaris de referència. Es tracta d'un compendi de conceptes, problemes, principis i teories de filosofia moderna. En la presentació van intervenir Joandomènec Ros, president de l'IEC; Francesc Xavier Grau, vicepresident de la Xarxa Vives d'Universitats, i Alfons Barceló, traductor de l'obra.

FOTOGRAFIA 15. Els membres de l'Assemblea General de l'ALLEA davant l'Acadèmia de les Ciències de Bulgària (Sofia).

16-18 de maig de 2018

Assemblea General de l'ALLEA

L'IEC forma part de l'ALLEA (All European Academies) des del 2014 i el president de l'IEC assisteix anualment a la seva Assemblea General. Enguany la reunió va tenir lloc a l'Acadèmia de les Ciències de Bulgària, a Sofia, i s'hi van debatre les causes i les conseqüències de la pèrdua de confiança en la ciència i la necessitat que l'evidència científica sigui adquirida i comunicada per mitjà de disciplines i tradicions acadèmiques. L'IEC preveu entrar a formar part de dos nous grups de treball: un de dedicat al multilingüisme en les arts i les humanitats, i l'altre centrat en la digitalització i la necessitat de fomentar l'educació i la formació. En la reunió, Antonio Loprieno, president de l'Acadèmia Suïssa d'Arts i Ciències, fou elegit president, en substitució de Günter Stock (2012-2018), i s'escollí la nova Junta, de la qual forma part Pere Puigdomènech, president de la SECCB i membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, que va ser presentat per les dues institucions (fotografia 15).

FOTOGRAFIA 16. El president de l'IEC participant en el Simposi de la Fundació La Marató de TV3.

22 de maig de 2018

Les medalles de proclamació de les terres de parla catalana. Catalunya, València i Balears (1724-1843)

És un llibre de Jaume Boada Salom, editat per l'SCEN amb la col·laboració de l'IEB, que es va presentar a l'IEC en un acte presidit per Joandomènec Ros, president de l'IEC; Francesc M. Rotger, director de l'IEB, i Pepe Serra, director del MNAC. El president de l'SCEN, Miquel de Crusafont, en feu la presentació i també hi intervingué l'autor. L'obra recull i detalla totes les medalles de proclamació reial fabricades als segles XVIII i XIX als Països Catalans, a partir de la consulta que l'autor ha dut a terme en la major part d'arxius municipals de les ciutats emissores (Alacant, Barcelona, Castelló, Cervera, Girona, Lleida, Manresa, Maó, Oriola, Palma, Tarragona i València), on ha obtingut informació de primera mà i molt sovint inèdita. El dia 18 de juny es va presentar a Palma, a Ca n'Oleo.

25 de maig de 2018

Noves perspectives per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la gramàtica

La jornada, que va ser organitzada per l'SF, la UVic-UCC, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i la revista *Caplletra*, va tenir lloc a l'IEC i tractà sobre gramàtica pedagògica i recerca en l'ensenyament de la gramàtica, amb motiu de la presentació del monogràfic número 63 de la revista *Caplletra*. L'obertura va ser a càrrec de M. Teresa Cabré, presidenta de l'SF, i hi van intervenir Anna Camps, professora de la UAB; Eulàlia Miralles, de la UV i directora de la revista; Llorenç Comajoan i Mariona Casas, de la UVic-UCC i coordinadors del monogràfic. La jornada va continuar amb dues tandes de converses. La primera, amb el títol «Cap a una gramàtica pedagògica», va tenir les intervencions de Marta Milian, de la UAB, i de Carmen Rodríguez, de la UV. En la segona, amb el títol «Gramàtica pedagògica, construcció de coneixement per part dels alumnes i concepcions dels docents», van intervenir Carme Durán i Teresa Ribas, de la UAB. Com a tancament de l'acte, Vicent Pascual, membre de l'IEC, mestre, escriptor i pedagog, va fer un comentari crític de la jornada i del volum de la revista *Caplletra*.

4 de juny de 2018

19è Simposi de la Fundació La Marató de TV3

L'organitza cada any la Fundació La Marató de TV3 i l'acull l'IEC. En aquesta edició inclogué un espai ciutadà de divulgació científica i social entorn de La Marató; l'actuació del físic, divulgador científic i presentador del programa *Dinàmiks* del canal Super3 de Televisió de Catalunya, Dani Jiménez, i la presentació dels resultats de la recerca biomèdica finançada per La Marató del 2012, dedicada al càncer. La cloenda científica va ser a càrrec d'Albert Barberà, director general de Recerca i Innovació en Salut del Departament de Salut i coordinador de la Comissió Assessora Científica de la Fundació, i la institucional, a càrrec del president de l'IEC i del vicepresident de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i del Patronat de la Fundació, Brauli Duarte (fotografia 16).

14 i 15 de juny de 2018

«La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

Aquest és el títol de les IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC, que es van dur a terme amb el suport de la DGPL de la Generalitat de Catalunya i la de la Generalitat Valenciana. Les jornades tenen per objectiu posar en comú la recerca en curs o acabada de fer, i avançar així en el coneixement intern de les diferents temàtiques i en la seva projecció internacional. Presentaren l'acte el president de l'IEC; el director de la Xarxa CRUSCAT, Miquel Àngel Pradilla, i la sub-directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Marta Xirinachs. S'hi exposaren ponències dels àmbits següents: demolingüística, variacionisme i planificació del corpus, joventut i llengua, immigració i llengua, psicologia lingüística, treball i llengua, dret lingüístic i politologia lingüística, i sociolingüística educativa.

20 de juny de 2018

Nova seu de l'IEC a l'Alguer

Feia uns anys que l'IEC treballava per poder tenir un espai físic a l'Alguer, la qual cosa fou possible gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de l'Alguer, que va cedir els locals del Palau Serra perquè l'Institut hi establís la seu de la delegació, des d'on podrà impulsar la col·laboració amb les institucions alguereses que treballen per la llengua catalana i la promoció d'activitats científiques i culturals. En la inauguració van participar Joandomènec Ros, president de l'IEC; Mario Bruno, síndic de l'Alguer; Antoni Torre, delegat del president de l'IEC a l'Alguer; Francesc Ballone, membre corresponent de la Secció Filològica de l'IEC, i Norberto Piccinini, membre corresponent de la SECCT.

FOTOGRAFIA 17. Els membres del Consell Permanent de l'IEC a l'abadia de Montserrat.

22 de juny de 2018

Visita dels membres del Consell Permanent de l'IEC a l'abadia de Montserrat

Amb motiu del canvi de Govern de l'Institut, el Consell Permanent de l'IEC fou convidat pel pare abat Josep M. Soler i Canals a visitar l'abadia de Montserrat. Acompanyats pel pare Josep Massot, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, els membres visitaren la Biblioteca i el Museu de Montserrat i, finalment, assistiren al cant de la salve interpretat per l'Escolania de Montserrat (fotografia 17).

FOTOGRAFIA 18. D'esquerra a dreta: Oriol Amorós, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania; el conferenciant, Alejandro Portes, i Chakir El Homrani, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, acompanyats per Jaume de Puig, vicepresident de l'IEC, i Marta Soler, presidenta de l'ACS.

26 de juny de 2018

«Implicacions ètiques, econòmiques i socials de la robòtica»

Aquesta conferència, organitzada per la SECCT de l'IEC, la impartiren Josep Amat, Àlicia Casals i Carme Torras, membres de la Secció i versà sobre la incidència de la robòtica en la societat, que està provocant un debat social sobre els beneficis i els perills que implica l'expansió i l'evolució d'aquesta ciència cap a comportaments cada vegada més intel·ligents. Les conseqüències són múltiples, tant en aspectes socials —atesa l'evidència de com les màquines canvien costums, relacions personals, feines...—, com en matèria econòmica —tenint en compte la gran repercussió que té en les transformacions del món laboral—, o en l'ús i l'explotació, fet que implica aspectes ètics que han de marcar la nostra societat futura. En aquesta sessió s'exposaren i es debateren aquestes visions de la robòtica.

26 de juny de 2018

Alejandro Portes imparteix una conferència a l'IEC

«Hacerse adulto en España: la integración de las segundas generaciones» és el títol de la conferència que Alejandro Portes, professor emèrit de sociologia a la Universitat de Princeton i director del Center for Migration and Development de la mateixa universitat, va impartir a l'IEC, en un acte promogut per l'Associació Catalana de Sociologia. En la seva intervenció va presentar els resultats d'un estudi longitudinal de deu anys sobre el procés d'integració de les segones generacions a l'Estat espanyol, centrat a les ciutats de Madrid i Barcelona. L'acte va ser presentat per Chakir El Homrani Lesfar, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya; Jaume de Puig, vicepresident de l'IEC, i Marta Soler, presidenta de l'ACS (fotografia 18).

27 de juny de 2018

IV Trobada de L'Acadèmia Oberta

Lingüistes i divulgadors de la llengua dels mitjans de comunicació en català es van reunir en L'Acadèmia Oberta, una plataforma de diàleg de la Secció Filològica de l'IEC per a facilitar l'intercanvi d'informacions i opinions sobre qüestions de llengua. En aquesta sessió es va incorporar Joan Carles Simó, responsable d'estil i recursos lingüístics d'À Punt Mèdia - Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valenciana. Oriol Camps, membre de l'SF i coordinador del projecte, va presentar un balanç dels darrers tres anys, i Màrius Serra i Joaquim Maria Puyal, membres de la Secció i responsables de l'àrea de Projectió Exterior, van presentar les iniciatives que s'estan duent a terme per a aproximar el món de la llengua a la gent i van anunciar la celebració de la I Festa «Fes-te de la Llengua», dedicada al professorat de català. La sessió es va cloure amb la presentació del *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*, a càrrec de Joaquim Rafel, membre de l'SF i director de l'obra.

27-29 de juny de 2018

XVII Congrés de la Societat Espanyola de Nutrició i X Jornada de l'ACCA

L'ACCA va col·laborar en l'organització del Congrés, que va tenir lloc a la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació de la UB i a l'IEC. Sota el lema «Alimentació 5S», l'esdeveniment va integrar la X Jornada de l'ACCA i la V Reunió de Joves Investigadors. Hi participaren més de tres-cents especialistes i el programa comprenia conferències, taules rodones, debats, comunicacions i tallers entorn de cinc elements clau: alimentació saludable, alimentació segura, alimentació sostenible, alimentació social i alimentació satisfactòria. El president de l'IEC va participar en la taula rodona «Alimentació segura, sostenible, satisfactòria», i, en el sopar de cloenda, que va tenir lloc al pati de l'IEC, es va fer un homenatge a Abel Mariné, catedràtic emèrit de bromatologia de la UB i membre de l'IEC. D'altra banda, l'organització va oferir un sopar als ponents a la Fonda España titulat «Sopar Einstein», en record de l'àpat que el premi Nobel va fer a Barcelona el 1923.

2-6 de juliol de 2018

XVIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

El president de l'IEC es va desplaçar a Bucarest per a assistir al col·loqui, organitzat per l'AILLC i la Universitat de Bucarest, que aplegà filòlegs de tot el món especialistes en estudis de catalanística. L'esdeveniment se celebra cada tres anys i la Universitat de Bucarest fou la seu d'aquesta edició, amb motiu de la celebració del 25è aniversari de la creació del lectorat de català al Departament de Lingüística Romànica, Llengües i Literatures Iberoromàniques i Itàlia de la Facultat de Llengües Estrangeres (curs 1992-1993). S'hi pronunciaren dues conferències magistrals: la inaugural, a càrrec de Jana Balaciu Matei (Institut de Lingüística Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti de Bucarest), traductora del català al romanès, titulada «Les traduccions del català al romanès —rirols que porten històries per explicar la història», i la de clausura, a càrrec Lúdia Pons, codirectora del projecte de l'IEC *Atlas Lingüístic del Domini Català*, titulada «Com s'expressa la possessió en l'*Atlas lingüístic del domini català*» (fotografia 19).

20 de juliol de 2018

L'IEC, membre del Patronat d'Honor del Centenari de l'Euskaltzaindia

L'IEC és una de les vint-i-una institucions que formen el Patronat d'Honor del Centenari de l'Euskaltzaindia, acadèmia de la llengua basca constituïda el 25 de gener de 1918 a proposta dels diputats nacionalistes Koxme Elgezabal i Felix Landaburu. El president de l'IEC va assistir a l'acte de constitució del Patronat d'Honor, que va tenir lloc al Palau Foral de la Diputació de Biscaia i que fou seguit de la sessió plenària de juliol, a la qual van ser convidades totes les acadèmies que integren el Patronat.

FOTOGRAFIA 19. Cartell del Col·loqui.

FOTOGRAFIA 20. Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, presentant la lectura.

FOTOGRAFIA 21. L'espectacle de dansa *Entre viatges i flors*.

18 d'agost de 2018

XXXIII Jornada d'Agricultura a Prada: «Vinyes i vi a la Catalunya del Nord i al Principat»

La jornada, organitzada per la ICEA, s'englobà dins la 50a Universitat Catalana d'Estiu a Prada. Constà de tres parts: en la primera, es va fer un breu repàs històric de l'evolució de la vinya a Catalunya; en la segona, es va tractar l'organització actual de la cadena vitícola i de la seva governança, fent una referència especial a les denominacions d'origen (DO) i altres distintius de qualitat, i en la tercera, es plantejaren una sèrie de casos, incloent-hi cooperatives i cellers privats.

A l'IEC llegim RODOREDA

10 d'octubre de 2017 i 13 d'abril de 2018

Amb l'eslògan «A l'IEC llegim RODOREDA», la Presidència de l'IEC ha iniciat aquest curs una activitat que programarà any rere any dos cops en dues dates que coincidiran amb el naixement i amb la mort de l'escriptora (10 d'octubre de 1908 - 13 d'abril de 1933). L'objectiu és donar a conèixer l'obra de Mercè Rodoreda i incentivar-ne la lectura, especialment entre els lectors joves.

L'IEC és l'hereu de la propietat intel·lectual de l'autora des del 1991 i va crear la Fundació Mercè Rodoreda perquè tingués cura de la figura i de l'obra de l'escriptora Mercè Rodoreda, en gestionés el patrimoni intel·lectual, i divulgüés i promogués els estudis sobre l'autora i la seva obra.

- En la sessió d'octubre es va llegir *La meua Cristina i altres contes*, un recull de setze contes que va constituir un dels grans èxits de la carrera literària de l'escriptora. Feia cinquanta anys de la publicació. Diverses personalitats van llegir fragments de l'obra de l'autora barcelonina: per exemple, el president de l'IEC va llegir la primera part d'«Una carta» i la directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya en va llegir la segona part; Maria Barbal va llegir l'últim fragment del conte «Aquella paret, aquella mimosa», i Marc Sagristà, de l'AELC, els fragments inicial i final d'«Amor» (fotografia 20).
- En la sessió d'abril hi hagué un espectacle de dansa i text, titulat *Entre viatges i flors*, de Natàlia Vignatti i Jordi Ribot Thunnissen, que interpretaren Laura Lliteras, Marina Fullana, Joel Mesa, Carlos Roncero i Laura Pujolàs (fotografia 21). Es van llegir fragments de l'obra *Cartes de guerra i d'exili (1934-1960)*, publicada per l'FMR el novembre de 2017, i s'oferí al públic una visita guiada al jardí Mercè Rodoreda a càrrec de Mariàngela Vilallonga. Hi foren convidats especials els alumnes de l'IES Mercè Rodoreda de l'Hospitalet de Llobregat. Van ser lectors en veu alta de les cartes: Carme Arnau, Imma Barriandos, Núria Bazaga, Laura Borràs, Rosa Cadafalch, Raquel Calsina, Jenn Díaz, Jordi Espinet, Ester Franquesa, Mariàngels Gallego, Giuseppe Grilli, Núria Jolis, Laia Martín, Ester F. Matalí, Maria Nunes, Juan Miguel Ortiz, Ramon Pinyol, Joandomènec Ros, Anna Maria Saludes, Laura Santacruz, Pere Segura, Pere Viladot, Mariàngela Vilallonga i Ivet Zwatzrko.

2. Sessions en memòria i homenatges

Sessions en memòria a antics membres organitzades per l'IEC (per ordre de celebració)

Jordi Carbonell i de Ballester (1924-2016)

Secretari general adjunt de l'IEC (1984-1989) i secretari de l'SF (1989-1995)

Sessió en memòria

L'IEC va retre homenatge a Jordi Carbonell, membre de l'IEC, adscrit a l'SF des del 1972, en un acte en què s'analitzaren la seva obra, la seva personalitat, el seu llegat intel·lectual i la vinculació que va tenir amb l'IEC, la Universitat Autònoma de Barcelona, Sardenya i la revista *Serra d'Or*.

IEC, 4 d'octubre de 2017

Lluís Casassas i Simó (1922-1992)

Membre de l'SFCS

Acte en record en el 25è aniversari de la seva mort

Lluís Casassas s'incorporà a la Junta de Govern de la Societat Catalana de Geografia el 1968 i la presidí del 1986 al 1991; l'any 1990 va esdevenir membre de l'IEC, adscrit a l'SFCS. La Societat li va retre homenatge en un acte presidit per Josep Oliveras, president de l'SCG, i moderat per Enric Bertran, amb les intervencions de David Casassas (UB) i Enric Mendizàbal (UAB).

IEC, 12 de desembre de 2017

Pere Verdaguer i Juanola (1929-2017)

Membre de l'SF

Sessió en memòria

Pere Verdaguer (membre de l'IEC, adscrit a l'SF des del 1993 fins a la seva mort) era escriptor i dialectòleg, un dels autors més prolífics de la Catalunya del Nord amb els seus treballs sobre dialectologia i literatura rossellonesa. Hi participaren el president de l'IEC, Joandomènec Ros; la presidenta de l'SF, M. Teresa Cabré; els membres de l'SF Joan Veny, August Bover, Joan Peytavi, Alà Baylac-Ferrer i Jordi Mir; Miquela Valls, membre corresponent de l'SFCS, i Jordi Galofré, del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

IEC, 8 de març de 2018

Josep M. Llompart i de la Peña (1925-1993)

Membre de l'SF i vicepresident de la Secció (1990-1992)

«Josep M. Llompart: apunts de sociolingüística»

L'IEC acollí la conferència de Maria del Mar Vanrell en homenatge a l'escriptor, poeta i assagista que des del 1985 fou membre de la Secció Filològica de l'IEC, en el marc de les activitats commemoratives de l'Any Llompart 2018 proclamat pel Govern balear. L'acte va ser organitzat entre l'IEC i la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern balear.

IEC, 13 de juny de 2018

Homenatge a Josep M. Llompart

Amb motiu dels vint-i-cinc anys de la seva mort, la Secció Filològica de l'IEC li dedicà un homenatge en la primera part de la reunió plenària. Hi participaren la presidenta de la Secció, M. Teresa Cabré, i els membres de l'SF Joan Miralles i Josep Piera.

IEC, 13 de juliol de 2018

Altres homenatges

Homenatge a mossèn Ramon Muntanyola

7 de novembre de 2017

L'IEC fou l'escenari de l'acte d'homenatge a Ramon Muntanyola i Llorach (1917-1973), poeta, activista cultural, escriptor i mossèn, amb motiu del centenari del seu naixement. Hi assistiren els representants de les institucions organitzadores: el president de l'IEC, Joandomènec Ros; el president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, i l'alcalde de l'Espluga de Francolí, David Rovira. L'acte inclogué dos parlaments: «Mossèn Ramon Muntanyola: un home d'església», a càrrec d'Octavi Vilà, abat de Poblet, i «Ramon Muntanyola: llengua i pensament rimats», a càrrec de Joan Martí i Castell, membre de l'IEC, i una exposició titulada «Ramon Muntanyola: poeta, biògraf, antòleg, traductor, prologuista, editor» (vegeu l'apartat 3 d'aquest capítol, dedicat a les exposicions).

Sobirania i Justícia (SiJ) reconeix l'IEC

18 de desembre de 2017

SiJ és una associació creada el 2008 per a promoure la independència de Catalunya i sensibilitzar la societat catalana sobre la necessitat i la viabilitat del seu assoliment per vies pacífiques i democràtiques i amb l'organització de taules rodones, col·loquis amb personalitats reconegudes i una jornada internacional, entre altres activitats. Aquesta associació feu un homenatge a l'IEC en un acte en què la seva presidenta, Isabel Martí, va destacar la tasca acadèmica i de compromís amb el país que l'Institut ha dut a terme des dels inicis fins avui, i va lliurar la placa al president Joandomènec Ros, que adreçà unes paraules d'agraïment. Àlicia Casals, vocal de SiJ i vicepresidenta de la SECCT, va fer la lectura del manifest fundacional de l'associació i va reiterar el reconeixement a la tasca que duu a terme l'IEC.

Participació en homenatges organitzats per altres institucions

L'IEC ha col·laborat amb la Institució de les Lletres Catalanes i ha acollit a la seu de la Casa de Convalescència tres actes d'homenatge a escriptors i escriptores rellevants per a la literatura catalana:

- **Simposi Internacional Prudenci i Aurora Bertrana: «Entre dos silencis»**, inclòs dins l'Any Bertrana en commemoració dels 150 anys del naixement de Prudenci Bertrana (1867-1942) i dels 125 anys del naixement d'Aurora Bertrana (1892-1974), dut a terme el 23 de març de 2018 i coorganitzat amb la Universitat de Girona (fotografia 22).
- **Vigència de Manuel de Pedrolo (1918-1990)**, simposi organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura de l'IEC, el Departament de Filologia Catalana de la UAB, el Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània i la Institució de les Lletres Catalanes, a l'IEC, els dies 11 i 12 d'abril. Escriptors i crítics especialistes en l'obra de Pedrolo van analitzar la importància de l'obra de Manuel de Pedrolo en la literatura catalana contemporània, van fer una relectura dels diversos gèneres que va conrear i revisaren el seu llegat (fotografia 23).
- **Conferència de Mircea Cărtărescu: «La poesia romanesa de postguerra»** i recital de poesia romanesa a càrrec del poeta Marc Romera. Mircea Cărtărescu (Bucarest, 1956) és poeta, prosista, crític literari i publicista. L'acte, que es va dur a terme el 14 de maig, formava part d'una jornada dels actes de celebració del 25è aniversari de la Facultat de Traducció i d'Interpretació de la UAB i en les accions realitzades pel Lectorat de Romanès de la UAB amb motiu del centenari de la Gran Unió de 1918. La jornada va tenir la col·laboració del Consolat General de Romania a Barcelona, el Departament de Filologia Francesa i Romànica de la UAB, l'Institut d'Estudis Catalans i el Festival Internacional de Poesia de Barcelona (fotografia 24).

FOTOGRAFIA 22. D'esquerra a dreta: la vicepresidenta de l'IEC, el president de l'IEC i Oriol Ponsatí-Murlà, comissari de l'Any Bertrana.

FOTOGRAFIA 23. Els organitzadors i els participants en el simposi dedicat a Manuel de Pedrolo.

FOTOGRAFIA 24. Mircea Cărtărescu en la seva intervenció, acompanyat pel president de l'IEC.

L'ANY POMPEU FABRA 2018

L'agost del 2017 el Govern de Catalunya prengué l'acord de dedicar l'any 2018 a commemorar la figura i l'obra de Pompeu Fabra, amb motiu del 150è aniversari del naixement de Fabra (1868-1948) i coincidint amb els cent anys de la publicació de la *Gramàtica catalana* normativa (1918).

Pompeu Fabra i Poch (Barcelona, 1868 - Prada, 1948) fou membre fundador de la Secció Filològica de l'IEC (1911), president de l'IEC (1917-1939, rotativament) i president de la Secció Filològica (1917-1948)

L'Institut d'Estudis Catalans s'ha sumat a la iniciativa i ha organitzat diverses activitats entorn de l'Any Fabra i ha participat institucionalment o amb la presència d'alguns dels seus membres en diversos esdeveniments organitzats per la Generalitat de Catalunya o per altres institucions. A continuació es descriuen els actes propis i es fa esment d'algunes de les participacions. La informació completa està recollida en el web de l'IEC sota l'epígraf «Any Fabra de l'IEC».

Actes organitzats per l'IEC

Acte en record de Pompeu Fabra en els 150 anys del seu naixement

Pati de la Casa de Convalescència de l'IEC, 20 de febrer de 2018

L'IEC organitzà un acte d'homenatge davant del bust de Pompeu Fabra al pati de la Casa de Convalescència el mateix dia en què es complien 150 anys del seu naixement. Hi participaren Joandomènec Ros, president de l'IEC; M. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica de l'IEC; Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, i Jordi Mir, membre de la Secció Filològica, que va glossar la figura del Mestre. Els representants de les cinc seccions de l'IEC van dipositar una corona de llorer davant el seu bust com a símbol de reconeixement i els assistents van poder escoltar un enregistrament del disc d'homenatge del centenari de Fabra, l'any 1968, en què parla Pompeu Fabra i responen Joan Fuster i Josep M. Llompart (fotografia 25).

Portal Pompeu Fabra

IEC, 5 de març de 2018; Menorca, 26 de març; Mallorca, 18 d'abril

El 5 de març va tenir lloc a l'IEC la presentació del Portal Pompeu Fabra, una eina fonamental per a difondre la figura i l'obra de Pompeu Fabra que inclou la versió digital de les *Obres completes* (excepte les lexicogràfiques), a més d'informació sobre la seva biografia i els seus treballs lingüístics. La plataforma dona accés a cada una de les obres de Fabra, a més de

FOTOGRAFIA 25. L'Equip de Govern de l'IEC acompanyat per Ester Franquesa, M. Teresa Cabré i Jordi Mir.

permetre cercar una cadena de caràcters (un mot o un conjunt de mots) dins la totalitat de l'obra, un grup d'obres de la mateixa categoria o una obra concreta. És una iniciativa conjunta de l'IEC i la UPF, que rep la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. En l'acte intervingueren Joandomènec Ros, president de l'IEC; Jaume Casals, rector de la UPF; Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, i M. Teresa Cabré, presidenta de l'SF i directora de la Càtedra Pompeu Fabra.

El 26 de març, el Portal es va presentar a Maó, a la seu de l'IME, en un acte en què van participar el president de l'IEC, Joandomènec Ros; la directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Ester Franquesa; Fanny Tur, consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern balear, i Miquel Àngel Maria, conseller del Consell Insular de Menorca i president de l'IME.

El 18 d'abril, se'n va fer la presentació a Palma, a Ca n'Oleo, promoguda per la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears i en què intervingué la directora general de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears, Marta Fuxà.

Vermuts Literaris 2018, dedicats a Fabra

Casa de Cultura de Castelló, 28 d'abril i 19 de maig de 2018

La Delegació de Castelló de l'IEC i Castelló per la Llengua promouen cada any els Vermuts Literaris per acostar el públic a la lectura en valencià des d'un vessant lúdic, a partir de converses disteses i de proximitat amb els autors, mentre es fa l'aperitiu a la fresca. En aquesta ocasió, les entitats decidiren sumar-se a la commemoració de l'Any Pompeu Fabra: dedicaren el primer vermut a presentar la novel·la gràfica *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua* (Rafael Dalmau Editor, 2018) i, en el segon vermut, oferiren una conferència col·loqui sobre la influència de Fabra en el valencianisme de preguerra, titulada «Pompeu Fabra, l'autoritat admirada pel valencianisme», que impartí Vicent Pitarch, membre de l'SF i delegat de l'IEC a Castelló.

Conferència «Fabra i l'esport»

IEC, 31 de maig de 2018

Dins la XV Jornada de la SCATERM: «La terminologia de l'esport», la Societat va dedicar una ponència a Fabra a càrrec de Jordi Mir, membre de l'SF, amb el títol «Fabra i l'esport».

Exposició «Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans»

IEC, inauguració: 23 de juliol de 2018

L'IEC posa a l'abast del públic materials i documents del seu arxiu com a contribució a l'Any Fabra en una mostra que dona fe dels actes en què solemnement Pompeu Fabra representà l'IEC quan n'era el president, dels indrets des d'on elaborava els materials que havien de desembocar en les seves obres, dels reconeixements i els homenatges que va rebre mentre era a l'IEC, i de les publicacions durant l'època que va estar a l'Institut juntament amb els nous volums que en constitueixen l'*Obra completa* (2005-2013).

L'exposició, situada al claustre de la planta noble de l'IEC, presenta tres plafons principals: «Els indrets de Fabra», «Documents i materials» i «Obres publicades per l'IEC», amb tres vitrines intercalades que contenen els documents originals (obres, cartes, manuscrits, etc.) i tres plafons complementaris amb una selecció de fitxes de la A a la Z, un dibuix i un plànol amb els indrets de Fabra i una explicació sobre els homenatges que se li han fet. L'exposició va ser inaugurada pel president de la Generalitat de Catalunya, M. Hble. Sr. Quim Torra (fotografies 26 i 27).

Aquesta exposició va conviure a la seu de l'IEC amb l'exposició «Pompeu Fabra. Una llengua completa», cedida a l'IEC per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, que consta de vuit blocs expositius que presenten l'obra del filòleg i alguns dels seus aspectes biogràfics més rellevants en quatre idiomes: català, castellà, anglès i occità.

L'exhibició començà a viatjar pel territori català a partir del 7 de juliol, des de l'espai Arts Santa Mònica, on va ser inaugurada. En la inauguració s'estrenà el monòleg *Pompeu Fabra: jugada mestra!*, d'Òscar Intente. Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, hi assistí en nom del president.

Actes organitzats per l'IEC amb altres institucions

Homenatge a Xavier Carbó i Maymí

1 de març de 2018

L'IEC promogué i acollí a la seva seu un dels actes d'homenatge a Xavier Carbó i Maymí (Cassà de la Selva, 1893-1918), poeta, filòleg i etnògraf, amb motiu del centenari de la seva mort i en reconeixement a la seva contribució en el *Diccionari general de la llengua catalana*. Hi intervingueren Joandomènec Ros, president de l'IEC; Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya; Martí Vallès, alcalde de Cassà de la Selva, i Joan Nasplesa, delegat episcopal per al Patrimoni Cultural del Bisbat de Girona. Hi hagué els parlaments de Xavier Carbó, familiar de l'homenatjat («La biografia»); Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC («La correspondència amb Carles Riba i els clàssics»); Joan Veny, membre de l'IEC («La llengua»), i Joaquim Nadal, historiador («Xavier Carbó i Pompeu Fabra»).

FOTOGRAFIA 26. El president de la Generalitat, M. Hble. Sr. Quim Torra, visitant l'exposició.

FOTOGRAFIA 27. El president de la Generalitat durant el seu parlament.

FOTOGRAFIA 28. David Paloma amb un grup d'estudiants de la Ruta Pompeu Fabra a l'IEC.

Novel·la gràfica: Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua

14 de març de 2018

L'IEC va acollir la presentació de la novel·la gràfica *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua*, il·lustrada per Oriol Garcia Quera i escrita per Gemma Pauné. L'obra mostra un personatge polifacètic i permet entendre el valor de la tasca lingüística de Fabra d'una manera amena i assequible. La publicació és una iniciativa conjunta amb la UPF, amb l'edició de Rafael Dalmau Editor i el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. En la presentació intervingueren el president de l'IEC, Joandomènec Ros; el vicedirector adjunt al rector de la UPF, Pelegrí Viader; la directora general de Política Lingüística, Ester Franquesa; el director de TV3, Vicent Sanchis, que va presentar l'obra, i la presidenta de la Secció Filològica de l'IEC i directora de la Càtedra Pompeu Fabra de la UPF, M. Teresa Cabré, que va dialogar amb els autors sobre la gestació de la novel·la. L'obra es va presentar en molts indrets més, entre d'altres, el 27 d'abril, a Alacant, a la Facultat d'Educació de la Universitat d'Alacant i al Centre Cultural de Novelda i, el dia 28 d'abril, a Castelló, a la Casa de Cultura, com a tema central del primer dels Vermuts Literaris 2018 (vegeu-ne els detalls en l'entrada «Vermuts Literaris 2018, dedicats a Fabra»).

Activitats en què l'IEC ha col·laborat i participat

La Ruta Pompeu Fabra

La Càtedra Pompeu Fabra, de la UPF i l'IEC, ha dut a terme la Ruta Pompeu Fabra, que mostra els indrets més representatius de la seva vida i obra. Ha estat dissenyada per David Paloma (UAB) i Mònica Montserrat (UOC) i consisteix en set parades relacionades amb la infància, els estudis i el lleure del gramàtic, així com la relació que mantingué amb l'IEC, *L'Avenç*, l'Ateneu i el Centre Excursionista, i s'estén a Badalona, Sant Feliu de Codines i Prada de Conflent.

A l'IEC, els visitants —entre els quals hi hagué estudiants de secundària i de batxillerat— van poder veure el reportatge *El meu avi*, que fa un repàs de la trajectòria professional i personal de Pompeu Fabra, participar en un joc de preguntes en línia sobre Fabra i visitar l'edifici amb una parada específica a l'Espai Pompeu Fabra, situat a la planta noble, que alberga un conjunt de materials sobre la seva vinculació amb la institució i la valuosa aportació que va fer en l'àmbit de la llengua catalana. Aquest espai ha estat ampliat el 2018 amb la inclusió d'una prestatgeria amb una selecció de publicacions del Fons Pompeu Fabra de Jordi Mir (fotografia 28).

El 17 de febrer hi va haver una Ruta Fabra a Prada, en què l'IEC col·laborà amb el regal de dos jocs de la tríada d'obres normatives de la llengua catalana (el diccionari, la gramàtica i l'ortografia), que van ser sortejats entre els assistents. A més, la Ruta Pompeu Fabra va dissenyar el calendari commemoratiu de l'Any Fabra, amb el suport del Departament de Cultura, la *Revista de Catalunya*, la Càtedra Pompeu Fabra, la revista *Llengua Nacional* i l'IEC.

Bilbao, 8 de juny de 2018

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Diputació Foral de Biscaia, la Ruta Pompeu Fabra va promoure un itinerari pels espais principals dels deu anys que Pompeu Fabra va viure a Bilbao (1902-1912): l'estació d'Abando, el carrer d'Espartero, l'antic Hotel Torrónategui, l'Escola d'Arts i Oficis, etc. La visita acabà a la Biblioteca de la Diputació Foral de Biscaia, on Miquel Gorrotxategi, secretari d'onomàstica d'Euskaltzaindia, impartí la conferència «Nombres vascos, de la prohibición al éxito». Al final se sortejaren les *Obres completes* de Pompeu Fabra, per gentilesa de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, i tres conjunts d'ortografia-diccionari-gramàtica, per gentilesa de l'IEC. El president de l'IEC es va desplaçar a Bilbao per a participar-hi i juntament amb la directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la regidora de Cultura de la Diputació de Biscaia hi feren un breu parlament (fotografia 29).

Homenatge de l'enginyeria a Pompeu Fabra

EIC (Barcelona), 10 de maig de 2018

L'Associació i el Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya (EIC) van organitzar, amb la col·laboració de la Fundació puntCAT, la Fundació Caixa d'Enginyers, la Fundació Torrens Ibern, la UPC i l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, un homenatge, amb aportacions genuïnes i originals, del perfil de Pompeu Fabra, que fou enginyer industrial químic, des de l'òptica de l'enginyeria. Hi participaren, M. Teresa Cabré, Josep Amat i Mercè Lorente, membres de l'IEC, que entre altres temes debateren sobre les principals eines informàtiques al servei de la lingüística evolutiva, com és el cas del Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana impulsat per l'IEC.

FOTOGRAFIA 29. La Ruta Pompeu Fabra a Bilbao.

Actes en què van assistir representants de l'IEC

Inauguració de l'Any Pompeu Fabra 2018 «Quan arrela el llenguatge clar»

Badalona, 21 de febrer de 2018

L'esdeveniment, dirigit per Xavier Albertí, director artístic del Teatre Nacional de Catalunya, fou el tret de sortida a la commemoració de la figura i l'obra de Fabra. L'escenari escollit va ser el Teatre Zorrilla de Badalona, ciutat estretament lligada a la trajectòria de Pompeu Fabra, que hi va viure des del seu retorn de Bilbao, el 1912, fins que marxà a l'exili el 1939. La data coincidí amb la celebració del Dia Internacional de la Llengua Materna i amb l'endemà del 150è aniversari del naixement del Mestre. En l'acte intervingué el president del Parlament de Catalunya, Roger Torrent; el comissari de l'Any Pompeu Fabra, Jordi Ginebra; l'alcalde de Badalona, Dolors Sabater, i la directora general de Política Lingüística, Ester Franquesa. Actors i actrius com Marta Angelat, Pere Arquillué, Oriol Genís, Manel Barceló, Carme Sansa, Rosa

Cadafalch i Pablo Derqui van fer diverses lectures de textos sobre Pompeu Fabra; Jordi Oriol oferí el monòleg escenificat *Fabracedari*, i el ballari i coreògraf Cesc Gelabert i la soprano Maria Hinojosa també hi van dur a terme les seves actuacions.

Conferència del president de la Generalitat, M. Hble. Sr. Quim Torra

Sant Pere de Ribes, 30 de maig de 2018

«El ciutadà Pompeu Fabra» és el títol de la conferència que el president de la Generalitat de Catalunya, Quim Torra, va pronunciar dins el marc de les Conferències Fabra, que la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura i el Consorci per a la Normalització Lingüística van organitzar arreu de Catalunya al llarg de l'any per divulgar l'obra i la figura del filòleg. Hi van assistir Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC. Al llarg del 2018, la DGPL ha programat arreu de Catalunya un total de seixanta conferències, a càrrec de dotze especialistes, que proporcionen diverses perspectives sobre Pompeu Fabra, que van des de la dimensió filològica fins a la social, amb visions tant acadèmiques com divulgatives.

Conferència de la presidenta de la Secció Filològica a l'UCE de Manresa

Manresa, 10 de juliol de 2018

Manresa va estrenar enguany una extensió de la Universitat Catalana d'Estiu amb motiu de la celebració dels 50 anys de l'UCE de Prada de Conflent. La presidenta de la Secció Filològica, M. Teresa Cabré, hi pronuncià la lliçó de cloenda, titulada «La llengua abans i després de Pompeu Fabra. Als 150 anys del seu naixement». A l'acte assistiren Joandomènec Ros, president de la Fundació UCE i de l'IEC; Josep Oliveras, vicepresident de l'UCE Manresa; Jordi Casassas, president de l'UCE; Josep Sinca, president de Gest!, i Valentí Junyent, alcalde de Manresa.

Homenatge de l'UCE a Pompeu Fabra

Prada, 23 d'agost de 2018

La cinquantesena edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent va cloure amb la jornada *Pompeu Fabra i els Països Catalans. Als 150 anys del naixement*, presidida per Quim Torra, president de la Generalitat de Catalunya; Joandomènec Ros, president de l'IEC i de la Fundació de l'UCE, i Jordi Casassas, president de l'UCE. En l'acte, van intervenir Vicent Pitarch i Jordi Mir, membres de l'IEC, i també hi participaren Gabriel Bibiloni, de la Universitat de les Illes Balears, i Ramon de Gual, de Terra Nostra.

3. Exposicions

«Ramon Muntanyola: poeta, biògraf, antòleg, traductor, prologuista, editor»

7 de novembre de 2017

Ramon Muntanyola i Llorach (Espluga de Francolí, 1917 - Barcelona, 1973) fou un prevere i poeta català que va ser nomenat mestre en gai saber el 1973. El pati de la Casa de Convalescència de l'IEC acollí una exposició amb poemes seus, amb motiu de l'acte de commemoració del centenari del seu naixement.

Organitzada per l'IEC, la Diputació de Tarragona, l'Arquebisbat de Tarragona i l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí.

«Concurs de Cartells de la Setmana de la Ciència»

10-19 de novembre de 2017

Mostra dels cartells participants en el concurs de la Setmana de la Ciència. El cartell guanyador va ser obra de Sandra Carcasona Barbero. La Setmana de la Ciència, que enguany celebrà la 22a edició, se centrà en el turisme sostenible, amb motiu de la celebració de l'Any Internacional del Turisme Sostenible per al Desenvolupament promogut per les Nacions Unides, a fi de sensibilitzar els responsables de la necessitat de prendre decisions i el públic en general de la contribució del turisme sostenible al desenvolupament.

Organitzada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, amb la col·laboració de l'IEC.

«Els invents que han revolucionat el món»

26 de febrer - 2 de març de 2018

L'exposició, de caràcter anual, consisteix en una vintena de maquetes de diferents invents que s'han desenvolupat al llarg de la història: des de la Grècia clàssica fins a mitjan segle XX. El constructor de les maquetes, Ramon Magem, ofereix visites guiades de l'exposició a estudiants de batxillerat. Les maquetes reproduïen invents com l'ariet hidràulic, la bomba hidràulica, la bobina de Tesla, el caragol d'Arquimedes, el cohesor de Branly, la ràdio i la televisió, entre d'altres (fotografia 30).

Organitzada per la Societat Catalana de Física (IEC).

«Deu anys de *Terminàlia*»

1-29 de juny de 2018

La revista científica de la Societat Catalana de Terminologia de l'IEC, *Terminàlia*, compleix deu anys. Una vitrina situada al pati de l'IEC va mostrar com durant aquests deu anys s'ha anat consolidant i ha recollit la recerca i les diverses activitats de la terminologia i d'àmbits afins.

Organitzada per la SCATERM.

«Fundació Germà Colón, quinze anys al servei de la investigació»

8-29 de juny de 2018

La mostra, formada per vuit plafons, fa un repàs pels orígens i l'activitat que duu a terme la Fundació Germà Colón, institució de caràcter cultural vinculada a la donació de la biblioteca particular del professor Germà Colón a l'UJI, que té per objectiu la promoció de totes les activitats relacionades amb la filologia romànica: incentivar-ne el coneixement i la recerca, afavorir el contacte entre universitats europees que s'hi dediquen i promoure activitats acadèmiques diverses. Germà Colón (Castelló, 1928), membre de la Secció Filològica de l'IEC des del 1966, és considerat un dels lingüistes més importants per a la filologia romànica i la lexicologia catalana (fotografia 31).

Organitzada per la Universitat Jaume I i la Fundació Germà Colón.

FOTOGRAFIA 30. Les maquetes del giroscopi i de la gravadora de so, de l'exposició sobre els invents que han revolucionat el món.

FOTOGRAFIA 31. D'esquerra a dreta: M. Teresa Cabré, presidenta de l'SF; Vicent Climent, antic rector de la Universitat Jaume I; Jaume de Puig, vicepresident de l'IEC; Rosa Agost, comissària de l'exposició, i Vicent Pitarch, delegat de l'IEC a Castelló.

4. Concerts

La Diada Nacional de Catalunya

L'IEC va commemorar l'Onze de Setembre amb un acte públic al pati de la Casa de Convalescència en què la companyia Xuriach (Marc Riera, flabiol i tamborino; Daniel Carbonell, xeremia; Xavier Banegas, sacabutx; Joaquim Guerra, baixó, i Òscar Prats, percussió) interpretà *La guerra*, de Mateu Fletxa, i acompanyà el cant d'*Els segadors*.

Setmana de les Dones 2018: «Dona, ciència i cultura: una connexió simbiòtica», de l'Academia Europaea

6 de març de 2018

***Polorum Regina*. La dona com a referent de la llibertat**

Intèrpret: Lúdia Pujol.

Música al claustre

El cicle de concerts acollí, de nou, una activitat musical a l'espai barroc de la Casa de Convalescència, amb la col·laboració del Museu de la Música de Barcelona, que aporta instruments històrics de les seves col·leccions.

Cent anys del llegat científic i musical de Felip Pedrell

El cicle dedicat a Felip Pedrell, iniciat a final del curs 2016-2017, es completà amb els concerts següents:

14 de setembre de 2017

La puresa de la música instrumental

Trio Arriaga: Daniel Ligorio (piano), Felipe Rodríguez (violí) i David Apellániz (violoncel).

22 de novembre de 2017

La dimensió europea de Felip Pedrell

Aquest concert tingué lloc en la Trobada Internacional de l'Academia Europaea.

Intèrprets: Marta Mathéu (soprano) i Albert Guinovart (piano).

Cobles i capelles*

27 de juny de 2018

Música del Renaixement a Catalunya

De Canendi Elegantia: Daniel Folqué i Josep Maria Gregori (contratenors), Oriol Guimerà, Martí Doñate i Joan Mas (tenors), Joan Climent i Germán de la Riva (baixos), Francesc Garrigosa (tenor i direcció) i Jordi Ribell (clavicèmbal) (fotografia 32).

5 de juliol de 2018

Ministrers catalans d'abans del 1714. Música escrita i recordada dels segles XIII-XVII

La Caravaggia: Joaquim Guerra (baixó, baixonets i xeremies), Carles Vallès (baixó, baixonets, xeremies i flautes), Jordi Giménez (sacabutx i trompeta de vares) i Lluís Coll (corneta, corneta muda, trompeta natural i viola de roda) (fotografia 33).

12 de juliol de 2018

El so català essencial. Tradició i modernitat

Cobla Catalana dels Sons Essencials: Jordi Campos (tible, barítona i saxo), Alfons Rojo (guitarra), Toni Rocosa (tenora i clarinet), Pep Moliné (fiscorn i trombó), Pere Olivé (percussions), Joan Moliner (flabiol i tamborí), Ivó Oller (trompeta), Xarli Olivé (bateria), Heura Gaya (veu) i Marcel Casellas (contrabaix, pandero i direcció) (fotografia 34).

FOTOGRAFIA 32. De Canendi Elegantia.
Concert del 27 de juny.

FOTOGRAFIA 33. La Caravaggia. Concert del 5 de juliol.

FOTOGRAFIA 34. La Cobla Catalana dels Sons Essencials. Concert del 12 de juliol.

* El cicle es completarà a principis del curs vinent, 2018-2019, amb un concert inclòs dins la Trobada Internacional de l'Academia Europaea (29 de novembre).

5. Declaracions i adhesions

— *Manifest de l'Institut d'Estudis Catalans en defensa de les institucions catalanes, dels càrrecs públics i dels ciutadans* (21 de setembre de 2017)

Impulsat per l'Institut d'Estudis Catalans davant la restricció per part del Govern de l'Estat espanyol de les llibertats i els drets individuals i col·lectius, com ara la llibertat d'expressió, de reunió i de participació política. L'IEC, que en la seva història sempre s'ha mogut en defensa de la llengua i la cultura catalanes i que recentment s'ha manifestat a favor del dret a decidir de la nació catalana, fa pública una declaració en defensa de la democràcia, de les institucions pròpies de Catalunya i de la dignitat del poble català.

— Adhesions de l'Institut d'Estudis Catalans a les diverses aturades amb motiu dels fets derivats del procés independentista a Catalunya

- L'Institut d'Estudis Catalans se suma a l'aturada davant dels centres de treball a les dotze del migdia del dia 2 d'octubre i a l'aturada de país del dia 3 d'octubre de 2017, arran dels fets succeïts el dia 1 d'octubre arreu de Catalunya per la celebració del referèndum d'autodeterminació de Catalunya, i suspèn l'activitat laboral i acadèmica (2 i 3 d'octubre de 2017).
- L'Equip de Govern i els treballadors de l'Institut d'Estudis Catalans se sumen a l'aturada convocada per l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural, a les dotze del migdia, en senyal de protesta per l'empresonament dels seus líders, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart (17 d'octubre de 2017).
- L'Equip de Govern i els treballadors de l'Institut d'Estudis Catalans se sumen a l'aturada convocada per l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural, a les dotze del migdia, en suport del Govern legítim (2 de novembre de 2017).
- El Ple de l'IEC fa un minut de silenci en la seva reunió del mes de novembre, celebrada un mes després dels empresonaments de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez (16 de novembre de 2017).

— *IV Declaració del Consell Social de la Llengua Catalana en defensa del model lingüístic i pedagògic de l'educació a Catalunya* (16 d'octubre de 2017)

El Consell Social de la Llengua Catalana, del qual l'IEC ocupa la vicepresidència tercera, ha emès una declaració en defensa del model lingüístic i pedagògic de l'educació a Catalunya arran dels requeriments del Ministeri d'Educació al Departament d'Ensenyament sobre presumptes delictes per «adocctrinament ideològic» i com a resposta a les declaracions als mitjans de comunicació dels darrers dies que falsegen la situació del castellà a les escoles públiques catalanes, en la qual defensa l'escola catalana com a sistema d'èxit i manifesta el rebuig absolut als atacs del Govern espanyol.

— *Manifest de l'Institut d'Estudis Catalans en defensa dels membres del Govern legítim de la Generalitat de Catalunya* (6 de novembre de 2017)

L'Institut d'Estudis Catalans manifesta el seu ferm rebuig a l'empresonament dels membres del Govern de la Generalitat de Catalunya escollit pel Parlament, així com al dels presidents d'Òmnium Cultural i de l'Assemblea Nacional Catalana, i denuncia els despropòsits de tota classe en relació amb un afer que ha de tenir, necessàriament, una solució exclusivament política.

— *Comunicat de l'Institut d'Estudis Catalans en defensa de la legítima propietat de les obres procedents de Sixena i el seu manteniment a Catalunya* (1 de desembre de 2017)

L'IEC insisteix que les obres del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal procedents de l'antic monestir de Santa Maria de Sixena van ser adquirides legítimament als seus propietaris entre els anys 1983 i 1994, que formen part del Catàleg del Patrimoni Cultural Català i, per tant, s'haurien de mantenir a Catalunya sota la tutela de la Generalitat, sense dispersions ni disgregacions. També recorda que el juny de l'any passat va fer públic un informe elaborat per la Secció Històrico-Arqueològica en què es pronunciava sobre els objectes del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal procedents de l'antic monestir de Santa Maria de Sixena, i insta el Govern de la Generalitat a defensar amb tots els recursos a l'abast la integritat del patrimoni historicoartístic de Catalunya i la unitat de les seves col·leccions, en risc pel litigi de les obres procedents de Sixena, amb l'objectiu de vetllar pels béns patrimonials propis i garantir-ne la transmissió a les generacions futures. A més, tal com recull l'informe de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, els actes del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 d'Osca, que va dictaminar la nul·litat de la compravenda de 1983-1994 i, per tant, el «retorn» de les obres a Sixena, no són fermes i encara tenen recorregut judicial.

— *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans davant la retirada per part del Govern d'Aragó d'alguns llibres de text que empren el terme Corona catalanoaragonesa* (18 de gener de 2018)

L'Institut d'Estudis Catalans expressa la seva absoluta repulsa al que no és sinó un cas inadmissible de censura i d'atac a la llibertat d'expressió. Tant l'expressió *Corona catalanoaragonesa* com la de *Confederació catalanoaragonesa* són d'utilització habitual entre els historiadors, al marge de la seva procedència i sempre amb caràcter complementari i no alternatiu a la de *Corona d'Aragó*, de la mateixa manera que s'utilitzen en altres contextos els termes *regne asturleonès*, *monarquia castellanoleonesa* o *monarquia hispànica*. Cap d'aquests termes tingué mai un caràcter oficial, i ningú no acusa de tergiversar la història els historiadors que els fan servir. L'Institut d'Estudis Catalans també manifesta el seu suport a la llibertat d'expressió dels historiadors i dels editors, alhora que deplora aquest episodi de censura política i ideològica.

— Adhesió de l'Institut d'Estudis Catalans al *Manifest de l'Institut d'Estudis Aranès davant la Sentència del Tribunal Constitucional, del 8 de febrer de 2018, la qual declara constitucionalment nul·la la paraula 'preferent' de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran* (15 de febrer de 2018)

El Ple de l'Institut d'Estudis Catalans dona suport a la declaració feta pública, el dia 14 de febrer de 2018, per l'Acadèmia Aranesa dera Lengua Occitana davant la Sentència del Tribunal Constitucional que declara constitucionalment nul·la la paraula *preferent* de la Llei 35/2010, de l'occità. El Consell Permanent de l'Institut d'Estudis Aranès - Acadèmia Aranesa dera Lengua Occitana manifesta que «sense un tractament de preferència, sense proteccions pariones, que compensen el desequilibri existent, respecte de les altres dues llengües oficials, la llengua pròpia de l'Aran està amenaçada de ràpida desaparició». Per aquest motiu, demana a les institucions catalanes i araneses que aquesta anul·lació de la preferència lingüística de l'aranès «serveixi de raó i com a motor per a incrementar la presència de l'aranès i la seva potenciació i promoció, tal com preveu la Llei 35/2010, en coherència amb la voluntat de respecte i promoció que la Vall d'Aran i Catalunya i les seves institucions respectives han mostrat per l'occità de la Vall d'Aran en els darrers quaranta anys».

— *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans després de les detencions de més líders polítics i de Carles Puigdemont a Alemanya* (26 de març de 2018)

L'Institut d'Estudis Catalans denuncia una vegada més la repressió dels drets civils i polítics dels ciutadans catalans per part de l'Estat espanyol. Des dels principis de la democràcia, exigim l'alliberament dels presos polítics, la restitució de les institucions catalanes i el respecte per la llibertat de Catalunya i per la voluntat democràticament expressada pels catalans.

FOTOGRAFIA 35. El president de la Generalitat, M. Hble. Sr. Quim Torra, signant el llibre d'honor de l'IEC.

6. Visites institucionals

Durant el curs, han visitat l'IEC (per ordre cronològic):

- Birte Wassenberg, de la Universitat d'Estrasburg, i Rémi Caucanas, de l'Institut Catòlic de la Mediterrània (21 de setembre de 2017)
- Josep Pellicer i Bru, president de l'Asociación Numismática Española (27 de setembre de 2017)
- Joan Rigol i Roig, antic president del Parlament de Catalunya (27 de setembre de 2017)
- Mònica Güell, directora del Centre Català de París (25 d'octubre de 2017)
- Miquel Àngel Maria, conseller de Cultura de Menorca (25 d'octubre de 2017)
- Josep Dallerès, president de la Comissió Nacional Andorrana per la UNESCO (26 d'octubre de 2017)
- Michele Chiaruzzi, director del Centre de Recerca de Relacions Internacionals de la Universitat de San Marino (26 d'octubre de 2017)
- Joan Gómez Pallarès, director de l'ICAC (5 de febrer de 2018)
- Miquel Strubell, president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana (28 de febrer de 2018)
- Martí Vallès Prats, alcalde de Cassà de la Selva (1 de març de 2018)
- Xavier Carbó i Cañigueral, familiar de Xavier Carbó i Maymí (1 de març de 2018)
- Lluís Alsedà, director del Centre de Recerca Matemàtica (22 de març de 2018)
- Mercè Conesa i Pagès, presidenta de la Diputació de Barcelona (20 d'abril de 2018)
- Fanny Tur Riera, consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears (20 d'abril de 2018)
- Vicent Flor Moreno, director de la Institució Alfons el Magnànim - Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació (10 de maig de 2018)
- Vicent Escartí Soriano, director de la *Revista Valenciana de Filologia*, i Rafael Roca Ricart, secretari de la *Revista Valenciana de Filologia* (10 de maig de 2018)
- Pepa Aymamí, de la Fundació Institut Català de la Cuina, i Màrius Rubiralta, director del Parc Científic de Barcelona (14 de maig de 2018)
- Mircea Cărtărescu, escriptor romanès (14 de maig de 2018)
- Andres Urrutia Badiola, president de l'Euskaltzaindia (31 de maig de 2018)
- Chakir El Homrani Lesfar, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya (27 de juny de 2018)
- Quim Torra i Pla, president de la Generalitat de Catalunya (23 de juliol de 2018) (fotografia 35)

7. Visites a la Casa de Convalescència

Durant el curs 2017-2018, l'IEC ha ofert vistes guiades a la Casa de Convalescència, de les quals han gaudit 730 persones.

Els grups de visitants, majoritàriament estudiants, tenien les procedències següents:

- Alumnes del Centre de Normalització Lingüística del Maresme, del de Barcelona (Horta-Guinardó) i del de Terrassa.
- Estudiants de filologia catalana de la Universitat de València, de la Universitat de les Illes Balears i de la Universitat d'Alacant.
- Alumnes de l'Institut Príncep de Girona, de l'Institut Els Alfacs de Sant Carles de la Ràpita, de l'Institut Escola Pi del Burgar de Reus, de l'Institut Manuel Raspall de Cardedeu, de l'Escola IPSI de Barcelona, de les Escoles Universitàries Gimbernat, de l'Escola Massana, de l'Escola de la Dona Centre Cívic i de la Casa Golferichs.
- Persones del Centre de Formació de Persones Adultes Les Corts i del Casal de Gent Gran La Capa de Barcelona.
- Lectors de la biblioteca de Llinars del Vallès i de la biblioteca de la Llagosta.
- Un grup del seminari organitzat per l'Institut d'Estudis Avançats de la Universitat d'Estrasburg i els Estudis Francesos de la UB.

8. Premis Sant Jordi

Atorgats en un acte públic el 20 d'abril de 2018 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC (excepte quan s'especifica un altre lloc i dia de lliurament):

<i>Premis o borses d'estudi</i>	<i>Treballs</i>	<i>Autors</i>
Premi Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans	<i>L'esclavitud a la Barcelona del Renaixement (1479-1516). Un port mediterrani sota la influència del primer tràfic negrer</i>	Ivan Armenteros Martínez
Premi Creu Casas de l'Institut d'Estudis Catalans. Dones per canviar el món		
Modalitat A		Laura Tremosa Bonavia
Modalitat B		AMIT-CAT (Associació de Dones Investigadores i Tecnòlogues a Catalunya)
Premi Rafael Patxot i Jubert	<i>'Subtilitates naturae'. Continuïtats i ruptures a la cosmologia d'Hildegarda de Bingen (1098-1179)</i>	Georgina González Rabassó
Premi Catalunya del Nord Lliurat en acte públic a Perpinyà el dia 27 d'abril de 2018, durant la XXIX Nit de Sant Jordi.	<i>Els intercanvis dins l'Espai Català Transfronterer. Elements i cartografia sobre la xarxa urbana i les transformacions de l'aparell productiu</i>	Joan Pere Gensane
Premi IEC d'Història Moderna Joan Reglà	<i>Reconstrucció de famílies de la parròquia de Sant Just Desvern. Un estudi de demografia històrica</i>	Raimon Masdéu i Tèrmens
Premi IEC d'Història Literària Manuel Milà i Fontanals	<i>'Joventut' (1900-1906) i el darrer modernisme</i>	Imma Farré i Vilalta
Premi IEC d'Ecologia Ramon Margalef	<i>Sobre la influència dels canvis en el CO₂ atmosfèric, les temperatures, els usos del sòl i la deposició atmosfèrica en el cicle del carboni global</i>	Marcos Fernández Martínez
Premi IEC de Zoologia Artur Bofill i Poch	<i>Factors estructuradors d'una comunitat de mesocarnívors en un ambient agroforestal mediterrani</i>	Joan Barrull Ventura
Premi IEC de Ciències Químiques Antoni de Martí i Franquès	<i>Efectes magnètics i electroestàtics sobre circuits moleculars</i>	Albert Cortijos Aragonès
Premi IEC de Ciències de l'Enginyeria Rafael Campalans	<i>Dispositius impedimètrics per a la detecció directa de microorganismes</i>	Maria Mallén Alberdi

Premi IEC de Dialectologia Francesc de B. Moll	<i>El parlar de la conca central de la Noguera Ribagorçana: fronteres dialectals a la Terreta</i>	Laia Rosàs Redondo
Premi IEC de Gramàtica Pompeu Fabra	<i>La incidència de certs factors sociolingüístics en la implantació de setze variants sintàctiques en català</i>	Aina Labèrnia Romagosa
Premi IEC de Sociologia Manuel Sales i Ferré	<i>Truquen a la porta. Repensant la comunitat, la tradició i la religiositat contemporània a partir de les transformacions en la institució monàstica</i>	Anna Clot Garrell
Premi IEC de Pedagogia Alexandre Galí	<i>Estudi longitudinal de les creences sobre l'alfabetització inicial de tres estudiants del grau en educació infantil de la Universitat de Barcelona</i>	Mireia Pérez Peitx
Premi de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (per a estudiants)	<i>Valoració de les declaracions de salut a l'etiquetatge dels productes comercialitzats a Catalunya</i>	Oriol Comas Basté
Premi Catalunya de Sociologia	Per la seva contribució a la sociologia de la família	Lluís Flaquer i Vilardebò
Concurs de Joves Sociòlegs (per a estudiants)	<i>Sentit i significat de les tertúlies literàries dialògiques en mares musulmanes</i>	Teresa Morlà Folch
Accèssit	<i>Homonacionalisme en dades. Comparant valors homonacionalistes a Europa. Homonationalism in numbers. Comparing homonationalist values across Europe</i>	Leon Freude
Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (per a estudiants)	<i>Caracterització i avaluació de l'estat ecològic de les pastures del Parc del Castell de Montesquiu</i>	Ivet Caballé Cornellà
Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants)	<i>Com afecta el nitrogen en diferents concentracions a les plantes</i>	Albert Rodà i Barnada
Premi Catalunya d'Economia	<i>Política de precios públicos y eficacia del sistema de becas en Catalunya</i>	José García Montalvo
Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (per a estudiants)	<i>BIOI. Tradicions biogràfiques dels poetes mítics grecs</i>	Maria Ginard Puigserver
Premi Antoni Quintana i Marí per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (per a estudiants)	<i>Zero, la joia que vingué d'Orient</i>	Marc Piquer i Méndez

Lliurat en acte públic a l'IEC el dia 18 de novembre de 2017.

Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales		
Accèssits	<i>La Marina de València. Un procés d'activació productiva i apropiació ciutadana</i>	Consorci València 2007
	<i>El teu centre. Un projecte de ciutat. Exposició pública dels objectius, les propostes i els projectes de millora del centre de Sabadell per al període 2017-2025</i>	Pere Vidal Palet
Premi Catalunya Territori Enric Lluch	<i>Forma urbana i cohesió social: la definició sociomorfològica dels teixits residencials de l'àrea metropolitana de Barcelona</i>	Àrea Metropolitana de Barcelona i Institut d'Estudis Regionals Metropolitans de Barcelona
	<i>Junts Fem Barri</i>	Ajuntament de Gavà
Premi Societat Catalana de Biologia a la trajectòria professional		Miguel Beato (Centre de Regulació Genòmica)
Premi Societat Catalana de Biologia a un article científic	«ADP-ribose-derived nuclear ATP synthesis by NUDIX5 is required for chromatin remodeling»	Roni H. G. Wright
Premi Societat Catalana de Biologia a la divulgació	<i>Vespapp. Stop vespa asiàtica: eines de ciència ciutadana per a la detecció i control de la vespa invasora</i>	Mar Leza Salord
Premi Societat Catalana de Biologia al jove investigador	<i>Mecanisme d'acció de l'hormona juvenil en la metamorfosi dels insectes</i>	Jesús Lozano Fernández
Premi Societat Catalana de Biologia a un treball de recerca de batxillerat	<i>La ictiodiversitat a la platja de Torredembarra</i>	Pau Abelló Simón (Escola Joan Pelegrí de Barcelona)
Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia (per a estudiants)	<i>Anàlisi de la imatge. Cas d'estudi: l'evolució del model turístic de l'illa de Menorca</i>	Martí Pol Nuevo
Mencions honorífiques	<i>Antropització del litoral sud de Gran Canària: de la ineptitud territorial a l'urbanisme massiu</i>	Anna Boqué Ciurana
	<i>Anàlisi de la percepció paisatgística del delta de l'Ebre: una interpretació espacial i qualitativa de les imatges de Wikiloc</i>	Aitor Àvila Callau

Premi Emmy Noether (Societat Catalana de Matemàtiques) Lliurat en acte públic a l'IEC el dia 15 de març.	<i>Oscillatory integrals and the Kakeya conjecture</i>	Jaume de Dios
Menció honorífica	<i>Lefschetz properties in algebra and geometry</i>	Martí Salat Moltó
Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques (per a estudiants)	<i>Punts i unitats de Stark</i>	Óscar Rivero Salgado
Accèssit	<i>Stable solutions to nonlinear equations with fractional diffusion</i>	Tomás Sanz Perela
Premi Joan Profitós d'Assaig Pedagògic (Societat Catalana de Pedagogia) Lliurat en acte públic a l'IEC el dia 16 de maig de 2018.	<i>Som competents? Reflexions i propostes sobre la formació inicial dels mestres</i>	Annabel Fontanet i Caparrós
Accèssits	<i>Art i pedagogia. Pràctiques i reflexions a l'escola de Benicolet (CRA Riu Vernissa)</i>	Salvador Ferrer i Alemany
	<i>Fars. Els grans seductors</i>	Teresa-Natàlia Gil i Bussalleu
Premi de la Societat Catalana de Química (per a estudiants)	<i>Òxid de grafè reduït decorat amb nanopartícules d'òxid de ferro. Síntesi, caracterització i estudi magnètic</i>	Arnau Bertran Inglada
Accèssits	<i>Propietats electròniques i reactivitat dels compostos d'uranil</i>	Enric Petrus Pérez
	<i>Reaccions d'alquilació de Friedel-Crafts d'hidroxiïndoles amb nitroalquens. Estudi de l'aplicabilitat de la reacció</i>	Jaume Rostoll Berenguer
Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística	<i>Sobre el «marc de condicions sociolingüístiques favorables» per a la implantació de la normativa lingüística catalana</i>	Joan Costa Carreras
Premi de la Societat Catalana de Tecnologia (per a estudiants) (ex aequo)	<i>La construcció de la identitat digital a les xarxes socials. Estudi interdisciplinari sobre el procés d'identificació que fan els individus a les xarxes socials en línia: alteritat, multiplicitat, intimitat i narcisisme</i>	Cristina Prat Cardona
	<i>Estudi del perfil de l'estudiant Tech: anàlisi dels perfils de les titulades fins a l'actualitat</i>	Mónica Castiñeira Martínez
Premi CCNIEC Marc Viader, a la innovació en productes alimentaris		Granja Armengol

Premi CCNIEC, a la millor iniciativa de la indústria alimentària en el camp de la millora de l'alimentació de la població o l'educació alimentària		Programa AMED de l'Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya
Premi CCNIEC Ramon Turró, en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició	Per la seva trajectòria investigadora nacional i internacional en l'àmbit de la nutrició i el càncer	Carlos Alberto González
Premi Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Hardy inequalities on homogeneous groups (100 years of Hardy inequalities)</i>	Michael Ruzhansky (Imperial College London) Durvudkhan Suragan (Nazarbayev University, Kazakhstan)
Premi Matemàtiques i Societat (Fundació Ferran Sunyer i Balaguer)	Per la secció «Els talents de Barcelona», dedicada a les matemàtiques durant l'any 2017, del programa <i>La tarda de Barcelona</i> de BTV Ràdio.	Maya Castañer
Borses Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Nanoscale heat transfer and phase change</i>	Marc Calvo Schwarzwälder
	<i>Atiyah's conjecture</i>	Joan Claramunt Carós
	<i>Zipf extensions and their applications to model synthetic data</i>	Ariel Duarte López
	<i>Noves aplicacions en models de dades de recompte</i>	Amanda Fernández-Fontelo
	<i>Arithmetic aspects of toric varieties</i>	Roberto Gualdi
	<i>Ressonància estocàstica en el model de presa de decisió</i>	Genís Prat Ortega
Premi Fundació Mercè Rodoreda	<i>Metamorfosis en el recull 'La meva Cristina i altres contes'</i>	Laura Bolo Martínez
Ajuts Fundació Mercè Rodoreda	<i>Trauma i (post)memòria en les novel·les de Miquel Àngel Riera sobre la Guerra Civil</i>	Maria Dasca Batalla
	<i>El desig de morir en Mercè Rodoreda. El cas de 'La plaça del Diamant'</i>	Irene Zurrón Servera
	<i>La novel·lística de Miquel Llor sota el franquisme</i>	Pep Sanz Datzira
	<i>Les comparacions fraseològiques en 'La plaça del Diamant' i les seues traduccions</i>	Pedro Ivorra Ordines
Borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner	<i>El debat sobre l'oficialitat lingüística d'una Catalunya independent: autors, arguments i impactes</i>	Montserrat Sendra Rovira

Borses d'estudi Eusko-Ikaskuntza - Institut d'Estudis Catalans	<i>Música, llengua i servei públic: avaluació de la percepció ciutadana de la ràdio música pública a Catalunya (CCMA) i a Euskadi (EITB)</i>	Dolores Costa Gálvez
Borses d'estudi Generalitat de Catalunya	<i>Mitologies obsidionals entre Espanya i Catalunya. Un estudi comparat en el segle XIX dels relats dels setges de Barcelona (1714) i de Saragossa (1808-1809)</i>	Hervé Siou (França)
	<i>El paper de l'Església de Barcelona a la Guerra Civil catalana (1462-1472)</i>	Julia Conesa (França)
	<i>Les ordalies a Catalunya (segles IX-XI)</i>	Cornel-Peter Rodenbusch (Alemanya)
Borses d'estudi Països Catalans	<i>Les cartes de professió del monestir de Sant Pere de les Puelles de Barcelona: des de finals del segle XVII fins al segle XIX. Una lectura dels llibres comptables</i>	Miriam Palomba (Itàlia)
	Àmbit de les Illes Balears	<i>Atles d'arquitectura teatral a Palma. Ciutat, arquitectura i espai escènic</i>
Àmbit de la Franja de Ponent, Andorra i l'Alguer	<i>Antoni Simon Mossa i la catalanitat. Les relacions entre l'Alguer i els Països Catalans durant el franquisme (1945-1971)</i>	Marcel A. Farinelli

FOTOGRAFIA 36. Els premiats amb Francesca Tur, consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears; Mercè Conesa, presidenta de la Diputació de Barcelona, i l'Equip de Govern de l'IEC.

9. Convenis de col·laboració

Durant el curs 2017-2018, l'Institut d'Estudis Catalans ha establert els convenis de col·laboració següents (per ordre cronològic de signatura):

- El 8 de setembre de 2017, amb l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, un conveni per a la coedició de l'obra *Actes del Dissetè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*.
- El 22 de setembre de 2017, amb la Fundació Bancària «La Caixa», un conveni de col·laboració per a l'organització del cicle *Diàlegs per entendre la societat d'avui*.
- El 3 d'octubre de 2017, amb la Real Academia Española, un conveni marc de col·laboració.
- El 23 d'octubre de 2017, amb la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Obrador Edèndum SL, un conveni específic per a la coedició del quart volum de la col·lecció «Bibliotheca Philosophorum Medii Aevi Cataloniae»: *Libellus Formalitatum. Tractatus De Differentia*, de Pere Daguí.
- El 27 d'octubre de 2017, amb el Centre Interrègional de Développement de l'Occitan, un conveni de col·laboració per a l'intercanvi de dades i la coproducció d'eines digitals i de recursos compartits entre els projectes «Corpus des Troubadours» i «Occitanica».
- El 31 d'octubre de 2017, amb la Universitat d'Alacant, un document d'acord per al finançament del projecte «Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català modern (GCM)».
- El 20 de novembre de 2017, amb la Universitat de Verona, un conveni de col·laboració per a dur a terme activitats de recerca en l'àmbit de l'epigrafia.
- El 23 de novembre de 2017, amb la Diputació de Barcelona, un conveni de col·laboració per al finançament de les activitats durant el 2017.
- El 28 de novembre de 2017, amb la Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural i la Fundación UNSAM Innovación y Tecnología, un conveni específic per a la col·laboració en el projecte «Sabers escolars des de la llengua i la cultura wichi».
- El 30 de novembre de 2017, amb la Fundació Privada Mútua Catalana, un conveni de col·laboració per a l'edició del *IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra»*.
- L'11 de desembre de 2017, amb Rafael Dalmau Editor, un conveni per a la coedició de l'obra *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua*, d'Oriol Garcia i Gemma Pauné.
- El 15 de desembre de 2017, amb la Universitat Pompeu Fabra, un conveni específic de col·laboració per a la coedició d'una novel·la gràfica sobre la vida i obra de Pompeu Fabra.
- El 29 de desembre de 2017, amb l'Ajuntament de Barcelona, un conveni de col·laboració per al desenvolupament del pla d'activitats 2017 del Hub a Barcelona de l'Academia Europaea.

- El 30 de desembre de 2017, amb la Universitat Pompeu Fabra, un conveni específic de col·laboració per al funcionament de l'Observatori de Neologia per a l'any 2017.
- L'11 de gener de 2018, amb la Fundació Catalunya La Pedrera i la Federació d'Entitats per l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, un conveni de col·laboració per al finançament del programa «Bojos per les Matemàtiques 2018».
- El 22 de febrer de 2018, amb la Institució Francesc de Borja Moll, un acord marc de col·laboració.
- El 9 de març de 2018, amb la Fundació Bancària «La Caixa», un conveni de col·laboració per al desenvolupament del Portal de Recursos Lingüístics.
- El 10 de març de 2018, amb l'Associació Cultural del Matarranya, un conveni marc de col·laboració.
- El 20 de març de 2018, amb l'editorial Galerada, un conveni de col·laboració per a la coedició de l'obra *Salvador Giner. Dies i fets*, de Maite Montagut.
- El 20 de març de 2018, amb l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, un conveni marc de col·laboració mitjançant la Societat Catalana d'Estudis Jurídics.
- El 20 d'abril de 2018, amb l'Institut d'Estudis Baleàrics, un conveni de coedició de l'obra *Les Illes Balears. Estudi geogràfic i econòmic. Mallorca. El sud i el sud-est*, de Vicenç M. Rosselló.
- El 20 d'abril de 2018, amb l'Institut d'Estudis Baleàrics, un conveni de coedició de l'obra *Les medalles de proclamació de les terres de parla catalana. Catalunya, València i Balears (1724-1843)*, de Jaume Boada.
- L'11 de maig de 2018, amb Josep M. Mestres i Serra, Joan Costa i Carreras, Mireia Oliva i Fàbregas i Ricard Fité i Labaila, un conveni per a la publicació en línia de la quarta edició del *Manual d'estil*.
- El 29 de maig de 2018, amb la Fundació Privada BCN Formació Professional, un conveni de col·laboració per a regular i estipular fórmules de cooperació en l'àmbit de la formació professional.
- L'1 de juny de 2018, amb la Universitat Autònoma de Barcelona, un conveni de col·laboració per a emmarcar i coordinar l'actuació conjunta en l'àmbit de la història de la llengua catalana en l'època contemporània.
- El 12 de juny de 2018, amb Banco Santander, un conveni de col·laboració per a l'edició, publicació i difusió del *Diccionari d'economistes catalans*.

10. Donació de fons i llegats

Durant del curs 2017-2018, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els fons següents:

- El Fons Rafael de la Torre Boronat (data de donació: 16 de febrer de 2018)
Rafael de la Torre Boronat fa donació a l'IEC del seu fons toponímic, que aplega els reculls toponímics de Santa Maria de Merlès i de Barruera —avui encara inèdits— i molta informació sobre la toponímia de l'Alt Urgell, del Pallars Jussà i de bona part dels Pirineus, a més d'una cartografia molt rica (fotografia 37).

Durant el curs 2017-2018, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els llegats següents:

- La senyora Francesca Reus Boix (Franziska Knapp), que morí a São Paulo (Brasil) el 18 de gener de 2018, pel testament amb data de 7 de maig de 2002, fa donació econòmica a l'IEC de cent mil euros.
- La senyora Maria Teresa Asenjo Bernis, que morí a l'Hospitalet de Llobregat el 25 d'abril de 2017, vídua de Jordi Cervera Pino, pel testament amb data 23 de juny de 2015, llega a l'IEC una casa situada al Vendrell.

FOTOGRAFIA 37. Rafael de la Torre Boronat signant el conveni de donació del seu fons a l'IEC.